

การศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาล
ตำบลหนองไผ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

นายจรัสศักดิ์ ทองสุข

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค
สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2556

การศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาล
ตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นำโครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณะกรรมการสอบโครงการ

(ศ. ดร.สุชนันต์ หอพิบูลสุข)

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ)

(ผศ. ดร.พรศิริ จงกล)

กรรมการ

(รศ. ร.อ. ดร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์)

คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ขจรศักดิ์ ทองสุข : การศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น (THE STUDY ON ATTITUDES OF THE COMMUNITY TOWARDS THE BUILDING CONTROL ACT IN AREA OF NONGPHAI SUB-DISTRICT MUNICIPAL, CHUMPHAE DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์

จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 16 ระบุให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (28) การควบคุมอาคารจึงมีผลให้องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องนำพระราชบัญญัติควบคุมอาคารพ.ศ.2522 มาบังคับใช้ในการกำหนดระยะร่นของอาคาร ในมุมมองของประชาชนการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคารเรื่องแนวถอยร่นอาคารทำให้เสียสิทธิในที่ดินของตนทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกฎหมายดังกล่าว

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติความรู้และความเข้าใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จากการศึกษาพบว่าระดับทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจของประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ทราบถึงระเบียบข้อบังคับของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารและผังเมืองรวมดังนั้นเห็นควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางเสียงตามสาย วิทยุชุมชน การติดประกาศ แผ่นพับโดยภาษาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ควรเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายไม่ยุ่งยากจนเกินไป

สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนักศึกษา _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

KAJORNSAK THONGSUK : THE STUDY ON ATTITUDES OF THE
COMMUNITY TOWARDS THE BUILDING CONTROL ACT IN AREA
OF NONGPHAI SUB-DISTRICT MUNICIPAL, CHUMPHAE DISTRICT,
KHON KAEN PROVINCE. ADVISOR : ASSOC. PROF. AVIRUT
CHINKULKIJNIWAT, Ph.D.

Owing to Act of Planning and Procedure to Decentralize for Local Administration B.E.2542, Section 2 Count unit 16 identifies Local Administration have authority and function on public service management for advantage of resident people (28). The building control has an effect to local administration keep the Building Control Act B.E.2522 to enforce on item set back distance regulation of building. In view of people acting follow with building control act on item building set back regulation affect people to be deprived on the right of his area. Then people have bad attitude towards this law.

This research have an purpose studying on attitudes knowledge and understanding of people on area Nongphai sub-district municipal towards the Building Control Act. From studying see that attitude level of people towards building control act totally is mean level and knowledge of almost people on the Building Control Act B.E.2522 is mean level because some people do not know on regulation of building control act and principle city plan then should to increase variety promote as voice line, community radio, announcement, brochure on easy language for understanding.

School of Civil Engineering
Academic Year 2013

Student's Signature _____
Advisor's Signature _____

กิตติกรรมประกาศ

โครงการการศึกษาฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำในการดำเนินงาน โครงการในครั้งนี้ ศาสตราจารย์ ดร.สุขสันต์ หอพิบูลสุข และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศิริ จงกล คณะกรรมการสอบโครงการนี้ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าอย่างยิ่งร่วมประเมินตรวจสอบให้งานวิจัยเกิด ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นรวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่อง ทักษะการให้ข้อคิดและเสนอแนะต่างๆให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ที่สำคัญยิ่งขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนญาติพี่น้องทุกคนในครอบครัวที่ คอยเป็นกำลังใจให้ฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนเทศบาลตำบลหนองไผ่ที่ให้ทุนการศึกษาจนจบ หลักสูตรนี้

ขจรศักดิ์ ทองสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ประเด็นสำคัญของการศึกษา.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 ทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 สภาพลักษณะทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่.....	5
2.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522.....	6
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน.....	16
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
3.1 ประเภทการศึกษา.....	32
3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตาม Yamane.....	32
3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	33
3.2.3 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยงานที่สุ่มได้.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	35
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิจัย.....	42
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม.....	46
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	69
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมือง ด้านประชากรศาสตร์.....	69
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	76
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	76
เอกสารอ้างอิง.....	78
ภาคผนวก.....	80
ประวัติผู้เขียน.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
4.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม.....	46
4.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	48
4.4 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับความสนใจในการปฏิบัติตาม ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
4.5 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามเพศ.....	50
4.6 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามอายุ.....	51
4.7 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
4.8 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ.....	53
4.9 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผัง เมืองในภาพรวม จำแนกตามรายได้.....	54
4.10 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำแนกตามบุคคลที่พักอาศัยด้วย.....	55
4.11 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำแนกตามขนาดของพื้นที่บ้านที่พักอาศัย.....	56
4.12 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผัง เมืองรวม จำแนกตามบ้านมีอาณาเขตติดกัน.....	57
4.13 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการยื่นขออนุญาต.....	58
4.14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จำแนกตามเพศ.....	58
4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอายุ.....	59
4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	59

4.17	การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	60
4.18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ.....	60
4.19	การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ.....	61
4.20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามรายได้.....	61
4.21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามปัจจุบันท่านพักอาศัย.....	62
4.22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่.....	62
4.23	การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่.....	63
4.24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อ.....	63
4.25	การวิเคราะห์การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามที่ท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่.....	64

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ประเด็นสำคัญของการศึกษา.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 ทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 สภาพลักษณะทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่.....	5
2.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522.....	6
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน.....	16
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
3.1 ประเภทการศึกษา.....	32
3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตาม Yamane.....	32
3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	33
3.2.3 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยงานที่สุ่มได้.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	35
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิจัย.....	42
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม.....	46
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	69
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมือง ด้านประชากรศาสตร์.....	69
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	76
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	76
เอกสารอ้างอิง.....	78
ภาคผนวก.....	80
ประวัติผู้เขียน.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
4.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม.....	46
4.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	48
4.4 จำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับความสนใจในการปฏิบัติตาม ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
4.5 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามเพศ.....	50
4.6 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามอายุ.....	51
4.7 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
4.8 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ.....	53
4.9 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผัง เมืองในภาพรวม จำแนกตามรายได้.....	54
4.10 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำแนกตามบุคคลที่พักอาศัยด้วย.....	55
4.11 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำแนกตามขนาดของพื้นที่บ้านที่พักอาศัย.....	56
4.12 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผัง เมืองรวม จำแนกตามบ้านมีอาณาเขตติดกัน.....	57
4.13 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการยื่นขออนุญาต.....	58
4.14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จำแนกตามเพศ.....	58
4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอายุ.....	59
4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	59

4.17	การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	60
4.18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ.....	60
4.19	การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ.....	61
4.20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามรายได้.....	61
4.21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามปัจจุบันท่านพักอาศัย.....	62
4.22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่.....	62
4.23	การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่.....	63
4.24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อ.....	63
4.25	การวิเคราะห์การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามที่ท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่.....	64

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองท้องถิ่นปัจจุบันมีหลายรูปแบบจะแตกต่างกันไปตามความเจริญ จำนวนประชากร และขนาดพื้นที่ ปัจจุบัน มี 5 รูปแบบ

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (Provincial Administration Organization)
- (2) เทศบาล (Municipality)
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (Sub-district Administration Organization)
- (4) กรุงเทพมหานคร (Bangkok Metropolitan Administration)
- (5) เมืองพัทยา (Pattaya City)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตชุมชนเมือง การจัดตั้งเทศบาลไม่ได้ทำทั่วราชอาณาจักร แต่จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งๆ ไป ตามแต่รัฐบาลจะเห็นสมควรยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลโดยการตราพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลเป็นแห่งๆ ไป ในปัจจุบันเทศบาลมี 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร แต่การที่รัฐบาลจะยกฐานะท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลประเภทใดนั้น จะพิจารณาจากองค์ประกอบทางด้านจำนวนประชากรในท้องถิ่นนั้นๆ ความเจริญทางเศรษฐกิจหรือรายได้ของท้องถิ่น และการพัฒนาความเจริญภายในท้องถิ่น ในการยกฐานะของท้องถิ่นเป็นเทศบาลนั้น ในพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาลจะต้องระบุชื่อและเขตของเทศบาลนั้นไว้ด้วย พร้อมทั้งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของเทศบาลแต่ละประเภทตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่สำคัญ 2 ฉบับ ฉบับแรกเป็นอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และฉบับที่สอง เป็นอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ผ่านพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ประกาศและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้พระราชบัญญัติหนึ่งที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับชุมชน คือ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รัฐบัญญัติขึ้น จากเหตุผลด้านเทคนิคเป็นหลัก มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยและประโยชน์สุขของชุมชนเมืองนั้น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารโดยตรง โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ในการอนุญาต ไม่อนุญาตให้ก่อสร้างอาคารใด ๆ สั่งระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร รวมทั้งมีอำนาจในคำสั่งห้ามใช้อาคาร ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคาร หรือให้รื้อถอนอาคารที่ผิดกฎหมายได้ อันเป็นมาตรการหรือสภาพบังคับในการปกครอง ในส่วนของงานอนุญาตปลูกสร้างอาคาร ความตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

หมวด 3 มาตรา 21 ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

มาตรา 21 ทวิ การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารชนิดหรือประเภทที่กฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่างๆ ของโครงสร้าง ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ต้องจัดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากระเบียบกฎหมายที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากฎหมายมีเจตนาที่จะให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อตรวจสอบรายละเอียดการก่อสร้างก่อนเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ในความเป็นจริงประชาชนจะทำการก่อสร้างอาคารก่อนแล้วจึงขออนุญาต ทั้งจากความไม่เข้าใจในระเบียบข้อปฏิบัติของกฎหมายหรือจงใจลี้ภัยกฎหมายก็ตาม อีกทั้งในระบบราชการท้องถิ่นยังมีระบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้บริหารกับประชาชน เนื่องจากผู้บริหารได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน จึงเป็นปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แม้ว่ากฎหมายจะมีบทลงโทษก็ตาม และจากการบังคับใช้กฎหมายต่างๆจะเป็นการบังคับใช้ทางเดียวโดยจากภาครัฐ ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจความสำคัญของกฎหมายและไม่ให้ความร่วมมือในการถือปฏิบัติเท่าที่ควร งานศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคาร โดยแยกเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับระยะร่นแนวอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 ประเด็นสำคัญของการศึกษา

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือหน้าที่บังคับให้ปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ นอกจากนั้นยังมีอำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนด ทั้งนี้กองช่าง ถือว่าเป็นส่วนงานสำคัญของเทศบาลตำบลทุกแห่ง เนื่องจากเป็นส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ที่เป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน อาทิเช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน รวมทั้งการอนุญาตปลูกสร้างอาคาร ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในส่วนของงานอนุญาตปลูกสร้างอาคาร ที่ผ่านมาพบว่าประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาต ที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนการขออนุญาตปลูกสร้างและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคารเท่าที่ควร เนื่องจากที่ผ่านมามีภาครัฐบังคับใช้กฎหมายทางเดียวโดยไม่มีการชี้แนะให้ประชาชนทราบถึงผลดีในการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น ความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร หากมองในด้านประชาชนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารทำให้ประชาชนเสียสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของตนโดยไม่สามารถทำการก่อสร้างอาคารในที่ดินของตนได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ต้องมีการถอยร่นจากแนวเขตที่ดิน แต่หากมองในด้านกฎหมายซึ่งคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนเองและที่อยู่ข้างเคียงเป็นหลักจึงทำให้เกิดความคิดสวนทางกัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะทำการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในประเด็นเรื่องระยะแนวร่นของอาคารก่อนและหลัง การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และชี้ให้เห็นผลดีต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าประชาชนมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด เพื่อที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานและพัฒนาการทำงานของกองช่างเทศบาลต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.3.1 เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหมะ จังหวัดขอนแก่น
- 1.3.2 เพื่อศึกษาความเข้าใจพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหมะ จังหวัดขอนแก่น
- 1.3.3 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีต่อความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหมะ จังหวัดขอนแก่น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองไผ่ เขตอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น จาก 16 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านกุดเซ้ บ้านโนนทองกลาง บ้านหนองไผ่ บ้านวังหูกวาง บ้านหนองไผ่ใต้ บ้านห้วยบง บ้านโนนสะอาด บ้านยอดห้วย บ้านพรสวรรค์ บ้านหนองหล่ม บ้านเทพนคร บ้านวังหูกวาง บ้านสุขสมบูรณ์ บ้านถิ่นอุดม บ้านใหม่คำ และบ้านห้วยบง ทั้งหมด 400 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น รวมถึงแนวทางในการสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2555 ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ.2556 รวมเป็นระยะเวลา 4 เดือน

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองไผ่ เขตอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น และจำนวนประชากรที่มาขออนุญาตทั้งหมด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

1.5.2 ทำให้ทราบความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

1.5.3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาและให้ความรู้แก่ประชาชน ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

ทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จากที่ทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อดีในการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคาร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ รวมทั้งแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเนื้อหาที่จำเป็นต่อการวิจัย ได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

- 2.1 สภาพลักษณะทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่
- 2.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 สภาพลักษณะทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองไผ่

ที่ตั้ง เทศบาลตำบลหนองไผ่ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอชุมแพ ห่างจากอำเภอ ชุมแพ ประมาณ 2 กิโลเมตร บนถนนสายชุมแพ-สีชมพู มีพื้นที่ 26.6 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียงต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดตำบลวังหินลาด	อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	จรดตำบลชุมแพ	อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	จรดตำบลข้าวเรียง	อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	จรดตำบลโนนหัน	อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

เนื้อที่ ตำบลหนองไผ่ มีพื้นที่ตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยประมาณ 16,625 ไร่ หรือ 26.6 ตารางกิโลเมตร เป็นตำบลที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่

ประชากร ข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน มกราคม พ.ศ. 2555 ประชากรทั้งสิ้น 9,931 คน แยกเป็น ชาย 4,997 คน หญิง 4,934 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 373 คน / ตารางกิโลเมตร คร่าวเรือนทั้งสิ้น 3,025 ครัวเรือน

เขตการปกครอง ตำบลหนองไผ่มีพื้นที่เทศบาลตำบลเต็มพื้นที่ มีเขตการปกครองในพื้นที่จำนวน 16 หมู่บ้าน และจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านกุดเข้	จำนวนประชากร	795	คน
หมู่ที่ 2 บ้านโนนทองหลาง	จำนวนประชากร	682	คน

หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	จำนวนประชากร	621	คน
หมู่ที่ 4 บ้านวังหูกวาง	จำนวนประชากร	840	คน
หมู่ที่ 5 บ้านหนองไผ่ใต้	จำนวนประชากร	503	คน
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยบง	จำนวนประชากร	684	คน
หมู่ที่ 7 บ้านโนนสะอาด	จำนวนประชากร	1006	คน
หมู่ที่ 8 บ้านยอดห้วย	จำนวนประชากร	751	คน
หมู่ที่ 9 บ้านพรสวรรค์	จำนวนประชากร	423	คน
หมู่ที่ 10 บ้านหนองหล่ม	จำนวนประชากร	506	คน
หมู่ที่ 11 บ้านเทพนคร	จำนวนประชากร	670	คน
หมู่ที่ 12 บ้านวังหูกวาง	จำนวนประชากร	471	คน
หมู่ที่ 13 บ้านสุขสมบูรณ์	จำนวนประชากร	674	คน
หมู่ที่ 14 บ้านถิ่นอุดม	จำนวนประชากร	249	คน
หมู่ที่ 15 บ้านใหม่คำ	จำนวนประชากร	412	คน
หมู่ที่ 16 บ้านห้วยบง	จำนวนประชากร	644	คน

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตร เช่น การทำนา ทำไร่ และทำสวน เป็นต้น รองลงมาประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไป

หน่วยธุรกิจในเขต เทศบาลตำบลหนองไผ่

- สถานีบริการน้ำมันและก๊าซ	3	แห่ง
- ร้านค้า	111	แห่ง
- หอพัก/บ้านเช่า	9	แห่ง
- รีสอร์ท	9	แห่ง

2.2 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

หมวด 3 การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

มาตรา 21 ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

มาตรา 21 ทวิ การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารชนิดหรือประเภทที่กฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคาร ผู้ขอรับ

ใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ต้องจัดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 22 ผู้ใดจะรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

- (1) อาคารที่มีส่วนสูงเกินสิบห้าเมตรซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร
- (2) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร

มาตรา 23 (ยกเลิก)

มาตรา 24 (ยกเลิก)

มาตรา 25 ในกรณีที่เป็นการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกินสี่สิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละคราวให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้ว แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตหรือมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา 26 ในกรณีที่การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ขออนุญาตนั้น มีลักษณะหรืออยู่ในประเภทที่ได้กำหนดเป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมหรือเป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม ถ้าวิศวกรหรือสถาปนิกผู้รับผิดชอบในการนั้นตามที่ระบุไว้ในคำขอมิได้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายดังกล่าว แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิเสธไม่รับพิจารณาคำขอนั้น

มาตรา 27 ในการตรวจพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 และให้นำมาตรา 25 วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลนรายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตให้ภายในสามสิบวัน แต่ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญผิดจากคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในกรณีนี้ให้ถือว่าเป็นการยื่นคำขอใหม่และให้ดำเนินการตามมาตรา 25 ต่อไป

มาตรา 28 ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายการคำนวณ

มาตรา 28 ทวิ ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมของอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมส่วนภายในอาคาร เว้นแต่ทางหนีไฟและบันไดหนีไฟ

มาตรา 29 เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหนังสือแจ้งชื่อผู้ควบคุมงานกับวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบพร้อมทั้งแนบหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานมาด้วย

ผู้ควบคุมงานจะเป็นบุคคลใดหรือเป็นเจ้าของอาคารก็ได้ เว้นแต่จะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

มาตรา 30 ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตจะบอกเลิกตัวผู้ควบคุมงานที่ได้แจ้งชื่อไว้ หรือผู้ควบคุมงานจะบอกเลิกการเป็นผู้ควบคุมงาน ให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบถึงสิทธิและหน้าที่ทางแพ่งระหว่างผู้ได้รับอนุญาตกับผู้ควบคุมงานนั้น

ในกรณีที่มีการบอกเลิกตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องระงับการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้ก่อนจนกว่าจะได้มีหนังสือแจ้งชื่อและส่งหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานคนใหม่ให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดให้มีหรือดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาตตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือให้ผิดไปจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ เว้นแต่

- (1) เจ้าของอาคารนั้นได้ยื่นคำขออนุญาตและได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้
- (2) เจ้าของอาคารนั้นได้แจ้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว หรือ
- (3) การดำเนินการดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นกรณีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นามตรา 25 หรือมาตรา 39 ทวิ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ควบคุมงาน เว้นแต่ผู้ควบคุมงานจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่นซึ่งผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงการกระทำดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้ดำเนินการทราบแล้ว แต่บุคคลดังกล่าวไม่ยอมปฏิบัติตาม

มาตรา 32 อาคารประเภทควบคุมการใช้ คือ อาคารดังต่อไปนี้

- (1) อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล
- (2) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุข หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง คัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารประเภทควบคุมการใช้ หรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ได้กระทำการดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อทำการตรวจสอบการก่อสร้าง คัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ห้ามมิให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่า การก่อสร้าง คัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามที่ได้รับใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ แล้ว ก็ให้ออกใบรับรองให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ เพื่อให้มีการใช้อาคารนั้นตามที่ได้รับใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ได้ แต่ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ทำการตรวจสอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ต่อไปได้

ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ

มาตรา 32 ทวิ เจ้าของอาคาร ดังต่อไปนี้

- (1) อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ
- (2) อาคารชุมนุมคน
- (3) อาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบสภาพอาคาร โครงสร้างของตัวอาคาร อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า และการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน วนวาย ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่นๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาผลการตรวจสอบสภาพอาคารตามวรรคหนึ่งโดยมิชักช้า เพื่อพิจารณาออกใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารหรือดำเนินการตามมาตรา 46 หรือมาตรา 46 ทวิ แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา 33 ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการตามมาตรา 32 เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือได้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว และให้นำมาตรา 25 และมาตรา 27 หรือมาตรา 39 ทวิ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การเปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้ สำหรับกิจการหนึ่งไปใช้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา 34 ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต้องมีพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักจอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถตามที่ระบุไว้ในมาตรา 8 (9) ดัดแปลง หรือใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อห้ามตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการระคิดพันในอสังหาริมทรัพย์นั้นโดยตรงตราบที่อาคารนั้นยังมีอยู่ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการโอนที่จอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถนั้นต่อไปยังบุคคลอื่นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 35 ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อน

ใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา 36 ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 33 จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 37 ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 33 ตาย ทายาท หรือผู้จัดการมรดกของบุคคลดังกล่าวซึ่งประสงค์จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารนั้นต่อไป ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเก้าสิบ วันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกดังกล่าว เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นแทน

มาตรา 38 ในระหว่างการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร แล้วแต่กรณี ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเก็บใบอนุญาตแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนไว้ในบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการดังกล่าวหนึ่งชุด และพร้อมที่จะให้นายช่างหรือนายตรวจ ตรวจดูได้

ให้ผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้ แสดงใบรับรองตามมาตรา 32 หรือใบอนุญาตตามมาตรา 33 ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารนั้น

มาตรา 39 ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้มีผลตามกฎหมายเช่นเดียวกับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แล้วแต่กรณี

มาตรา 39 ทวิ ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้โดยการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดพร้อมทั้งแจ้งข้อมูลและยื่นเอกสารดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารซึ่งต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมประเภทสถาปนิกตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม และจะต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งเวียนชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(ข) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารซึ่งจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม และจะต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งเวียนชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(ค) ชื่อของผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรมและเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม และจะต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งเวียนชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(ง) สำเนาใบอนุญาตของบุคคลตาม (ก) (ข) และ (ค)

(จ) หนังสือรับรองของบุคคลตาม (ก) (ข) และ (ค) ว่าตนเป็นผู้ออกแบบอาคาร เป็นผู้ออกแบบและคำนวณอาคาร หรือจะเป็นผู้ควบคุมงาน แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรับรองว่าการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องทุกประการ

(ฉ) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลนและรายการคำนวณของอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายซึ่งมีคำรับรองของบุคคลตาม (ก) และ (ข) ว่าตนเป็นผู้ออกแบบอาคารและเป็นผู้ออกแบบและคำนวณอาคารนั้น

(ช) วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการดำเนินการดังกล่าว

(2) ชำระค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารในกรณีที่เป็นการแจ้งการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นดำเนินการก่อสร้างดัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบแจ้ง

ให้นำมาตรา 38 และมาตรา 39 มาใช้บังคับแก่ใบรับแจ้งตามมาตรา 38 โดยอนุโลม

มาตรา 39 ตี ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบในภายหลังว่าผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในมาตรา 39 ทวิ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งมาดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้งตามมาตรา 39 ทวิ หรือนับแต่วันที่เริ่มการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ แล้วแต่กรณี ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ตรวจพบว่าการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ได้แจ้งไว้ ผิดผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลนหรือรายการคำนวณของอาคารที่ได้ยื่นไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ทราบโดยเร็วและให้มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 42 หรือมาตรา 43 แล้วแต่กรณี

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้มีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ถือว่า การก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารดังกล่าวได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การกระทำดังกล่าวเป็นการรुक้ำที่สาธารณะ
- (2) การกระทำดังกล่าวเกี่ยวกับระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะ เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ
- (3) การกระทำดังกล่าวเกี่ยวกับบริเวณห้ามก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด เป็นการฝ่าฝืน กฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

หมวด 4 แนวอาคารและระยะต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ 40 การก่อสร้างหรือคัดแปลงอาคารหรือส่วนของอาคารจะต้องไม่ล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณะนั้น

ข้อ 41 อาคารที่ก่อสร้างหรือคัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตร อาคารที่สูงเกินสองชั้นหรือเกิน 8 เมตร ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย หรือคลังสินค้า ที่ก่อสร้างหรือคัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะ

- (1) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 6 เมตร

- (2) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 1 ใน 10 ของความกว้างของถนนสาธารณะ
- (3) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างเกิน 20 เมตรขึ้นไป ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 2 เมตร

ข้อ 42 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำราง หรือ ลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร แต่ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 6 เมตร สำหรับอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะขนาดใหญ่ เช่น บึง ทะเลสาบ หรือ ทะเล ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 12 เมตร ทั้งนี้ เว้นแต่ สะพาน เขื่อน รั้ว ท่อระบายน้ำ ท่าเรือ ป้าย อุโมงค์ คันเรือ หรือที่วางที่ใช้เป็นที่จอดรถ ไม่ต้องร่นแนวอาคาร

ข้อ 43 ให้อาคารที่สร้างตามข้อ 4 และข้อ 42 ต้องมีส่วนต่ำสุดของกันสาดหรือส่วนยื่นสถาปัตยกรรมสูงจากระดับทางเท้าไม่น้อยกว่า 3.25 เมตร ทั้งนี้ ไม่นับส่วนคานดาดที่ยื่นจากผนังไม่เกิน 50 เซนติเมตร และต้องมีที่รองรับน้ำจากกันสาดหรือหลังคาต่อแนบหรือฝังในผนังหรือเสาอาคารลงสู่ท่อสาธารณะหรือบ่อพัก

ข้อ 44 ความสูงของอาคารไม่ว่าจากจุดหนึ่งจุดใด ต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบวัดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตด้านตรงข้ามของถนนสาธารณะที่อยู่ใกล้อาคารนั้นที่สุด ความสูงของอาคารให้วัดแนวตั้งจากระดับถนนหรือระดับพื้นดินที่ก่อสร้างขึ้นไปถึงส่วนของอาคาร ที่สูงที่สุดสำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

ข้อ 45 อาคารหลังเดียวกันซึ่งมีถนนสาธารณะสองสายขนาดไม่เท่ากันขนานอยู่เมื่อระยะระหว่างถนนสาธารณะสองสายนั้นไม่เกิน 60 เมตร และส่วนกว้างของอาคารตามแนวถนนสาธารณะที่กว้างกว่าไม่เกิน 60 เมตร ความสูงของอาคาร ณ จุดใดต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบที่ใกล้ที่สุดจากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตถนนสาธารณะด้านตรงข้ามของสายที่กว้างกว่า

ข้อ 46 อาคารหลังเดียวกันซึ่งอยู่ที่มุมถนนสาธารณะสองสายขนาดไม่เท่ากัน ความสูงของอาคาร ณ จุดใดต้องไม่เกินสองเท่าของระยะราบที่ใกล้ที่สุด จากจุดนั้นไปตั้งฉากกับแนวเขตถนนสาธารณะด้านตรงข้ามของสายที่กว้างกว่า และความยาวของอาคารตามแนวถนนสาธารณะที่แคบกว่าต้องไม่เกิน 60 เมตร สำหรับอาคารซึ่งเป็นห้องแถวหรือตึกแถว ความยาวของอาคารตามแนวถนนสาธารณะที่แคบกว่า ต้องไม่เกิน 15 เมตร

ข้อ 47 รั้วหรือกำแพงที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้วให้ก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 3 เมตร เหนือระดับทางเท้าหรือถนนสาธารณะ

ข้อ 48 การก่อสร้างอาคารใกล้เคียงอาคารอื่นในที่ดินเจ้าของเดียวกัน พื้นหรือผนังของอาคารสำหรับอาคารสูงไม่เกิน 9 เมตร ต้องห่างอาคารอื่นไม่น้อยกว่า 4 เมตร และสำหรับอาคารที่สูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ต้องห่างอาคารอื่นไม่น้อยกว่า 6 เมตร ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ที่ว่างที่ใช้เป็นที่จอดรถ

ข้อ 49 การก่อสร้างอาคารในบริเวณด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถว

- (1) ถ้าห้องแถวหรือตึกแถวนั้นมีจำนวนรวมกันได้ตั้งแต่สิบคูหา หรือมีความยาวรวมกันได้ตั้งแต่ 40 เมตรขึ้นไป และอาคารที่จะสร้างขึ้นเป็นห้องแถวหรือตึกแถว ห้องแถวและตึกแถวที่จะสร้างขึ้นต้องห่างจากผนังด้านข้างของห้องแถว หรือตึกแถวเดิมไม่น้อยกว่า 4 เมตร แต่ถ้าเป็นอาคารอื่นต้องห่างจากผนังด้านข้างของห้องแถว หรือตึกแถวเดิมไม่น้อยกว่า 2 เมตร
- (2) ถ้าห้องแถว หรือตึกแถวนั้นมีจำนวนไม่ถึงสิบคูหาและความยาวรวมกันไม่ถึง 40 เมตร อาคาร ที่สร้างขึ้นจะต้องห่างจากผนังด้านข้างของห้องแถว หรือตึกแถว นั้น ไม่น้อยกว่า 2 เมตร เว้นแต่การสร้าง ห้องแถว หรือตึกแถวต่อจากห้องแถว หรือตึกแถว ตามข้อ 4

ข้อ 50 ผนังของอาคารที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสง หรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ดังนี้

- (1) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร
- (2) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3 เมตร ผนังของอาคารที่อยู่ห่างเขตที่ดินน้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เว้นแต่จะก่อสร้างชิดเขตที่ดินและอาคารดังกล่าวจะก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 15 เมตรผนังของอาคารที่อยู่ชิดเขตที่ดินหรือห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่าที่ระบุไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องก่อสร้างเป็นผนังทึบ และคาดฟ้าของอาคารด้านนั้นให้ทำผนังทึบสูงจากคาดฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ในกรณีก่อสร้างชิดเขตที่ดินต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียงด้านนั้นด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน

ทัศนคติ (Attitude) ทัศนคติ เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวหนึ่งทาง จิตวิทยา สังคม และ การสื่อสาร และมีการใช้ คำนี้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับการนิยามคำว่า ทัศนคติ นั้น ได้ มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

โรเจอร์ (Roger , 1978 : 208 – 209 อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร , 2533 : 122) ได้กล่าวถึง ทัศนคติ ว่า เป็นดัชนีชี้ว่า บุคคลนั้น คิดและรู้สึกอย่างไร กับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดย ทัศนคติ นั้นมีรากฐานมาจาก ความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรม ในอนาคตได้ ทัศนคติ จึงเป็นเพียง ความพร้อม ที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็น มิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่า ชอบหรือไม่ชอบ ต่อประเด็นหนึ่ง ๆ ซึ่งถือเป็น การสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจาก การรับสาร อันจะมีผลต่อพฤติกรรม ต่อไป

เดโซ สวานานนท์ (2512: 28) กล่าวถึง ทัศนคติ ว่าเป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้และเป็น แรงจูงใจ ที่กำหนด พฤติกรรม ของบุคคล ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531: 2) กล่าวถึง ทัศนคติ ที่เชื่อมโยงไปถึง พฤติกรรมของบุคคล ว่า ทัศนคติ หมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะ สร้างความพร้อม ที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ของบุคคลนั้น ที่ได้รับมา
2. ความโน้มเอียง ที่จะปฏิบัติหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือ ต่อต้าน สิ่งแวดล้อม ที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด
3. ในด้าน พฤติกรรม หมายถึง การเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนองจากคำจำกัดความต่าง ๆ เหล่านี้ จะเห็นได้ว่ามีประเด็นร่วมที่สำคัญดังนี้คือ

1. ความรู้สึกภายใน
2. ความพร้อม หรือ แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติ เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึก และความเชื่อ หรือการรู้ของบุคคล กับแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมใดตอบ ในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของ ทัศนคติ นั้น โดยสรุป ทัศนคติ ในงานที่นี้เป็นเรื่องของจิตใจ ทำที่ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับ รายการกรองสถานการณ์ ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทัศนคติ มีผลให้มีการแสดง พฤติกรรม ออกมา จะเห็นได้ว่า ทัศนคติ ประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้น ออกมาโดยทางพฤติกรรม

องค์ประกอบของ ทักษคติ จากความหมายของ ทักษคติ ดังกล่าว ซิมบาโด และ เอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen, 1970 อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพัทธ์ , 2531 : 49) สามารถแยกองค์ประกอบของ ทักษคติ ได้ 3 ประการคือ

องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไปทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้ หรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมี ทักษคติ ที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดี ก็จะมี ทักษคติ ที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่ เกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตาม บุคลิกภาพ ของคนนั้น เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยม ของแต่ละบุคคล

องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออกของบุคคล ต่อสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจาก องค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก

จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมี ทักษคติ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างกัน ก็เนื่องมาจาก บุคคลมีความ เข้าใจ มีความรู้สึก หรือมี แนวความคิด แตกต่างกันนั่นเอง ดังนั้น ส่วนประกอบทาง ด้านความคิด หรือ ความรู้ ความเข้าใจ จึงนับได้ว่าเป็นส่วนประกอบ ชั้นพื้นฐาน ของ ทักษคติ และส่วนประกอบ นี้ จะเกี่ยวข้อง สัมพันธ์ กับ ความรู้สึกของบุคคล อาจออกมาในรูปแบบแตกต่างกัน ทั้งในทางบวก และทางลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ และ การเรียนรู้

การเกิด ทักษคติ (Attitude Formation) กอร์ดอน อัลพอร์ท (Gordon Allport , 1975) ได้ ให้ความเห็นเรื่อง ทักษคติ ว่าอาจเกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ เกิดจากการเรียนรู้ เด็กเกิดใหม่จะได้รับ การอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับ วัฒนธรรม และประเพณีจากบิดามารดา ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ตลอดจนได้เห็นแนวการปฏิบัติของพ่อแม่แล้ว รับมาปฏิบัติตามต่อไป เกิดจากความสามารถในการ แยกแยะความแตกต่าง คือ แยกสิ่งใดดี ไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่กับเด็กจะมีการกระทำที่แตกต่างกัน เกิดจาก ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น บางคนมี ทักษคติ ไม่ดีต่อครู เพราะเคย ตำหนิตน แต่บางคน มี ทักษคติ ที่ดีต่อครูคนเดียวกันนั้น เพราะเคยเชยชมตบเสริม เกิดจากการ เลียนแบบ หรือ รับเอา ทักษคติ ของผู้อื่นมาเป็นของตน เช่น เด็กอาจรับ ทักษคติ ของบิดามารดา หรือ ครูที่ตนนิยมชมชอบ มาเป็น ทักษคติ ของตนได้

เกรซ และ ครัทซ์ฟิลด์ (Krech and Crutchfield, 1948) ได้ให้ความเห็นว่า ทักษคติ อาจ เกิดขึ้นจากการตอบสนองความต้องการของบุคคล นั่นคือ สิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนได้ บุคคลนั้นก็มี ทักษคติ ที่ดีต่อสิ่งนั้น หากสิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนไม่ได้บุคคลนั้นก็จะ มี ทักษคติ ไม่ดีต่อสิ่งนั้น การได้เรียนรู้ความจริงต่าง ๆ อาจโดยการอ่าน หรือ จากคำบอกเล่าของผู้อื่น ก็ได้ ฉะนั้น บางคนจึงอาจเกิด ทักษคติ ไม่ดีต่อผู้อื่น จากการฟังคำติฉินที่ใคร ๆ มาบอกไว้ก่อนก็ได้

การเข้าไปเป็นสมาชิก หรือสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คนส่วนมากมักจะยอมรับเอา ทศนคติ ของกลุ่มมาเป็นของตน หาก ทศนคติ นั้นไม่ขัดแย้งกับ ทศนคติ ของตนเกินไป ทศนคติ ส่วนสำคัญกับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นด้วย คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพสมบูรณ์มักมองผู้อื่นในแง่ดี ส่วนผู้ปรับตัวยากจะมี ทศนคติ ในทางตรงข้าม คือ มักมองว่า มีคนคอยอิจฉาริษยา หรือคิดร้ายต่าง ๆ ต่อตน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 64 – 65) กล่าวถึงการเกิด ทศนคติ ว่า ทศนคติ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่ง ทศนคติ (Source of Attitude) ต่าง ๆ ที่อยู่มากมาย และแหล่งที่ทำให้คนเกิด ทศนคติ ที่สำคัญคือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิด ทศนคติ ต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เกิด ทศนคติ ต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่เขาเคยมีประสบการณ์มาก่อน
2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others) จะทำให้เกิด ทศนคติ จากการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากผู้อื่น ได้ เช่น เด็กที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่จะเกิด ทศนคติ ต่อการกระทำต่าง ๆ ตามที่เคยรับรู้มา
3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิด ทศนคติ ขึ้นได้ เช่น เด็กที่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ จะเลียนแบบการแสดงท่าชอบ หรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งตามไปด้วย
4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทศนคติ หลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือหน่วยงาน เป็นต้น

ธงชัย สันติวงษ์ , 2539: 166 – 167) กล่าวว่า ทศนคติ ก่อตัวเกิดขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัย หลายประการ ด้วยกัน คือ

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) ทศนคติ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการ หรือแรงผลักดันทางร่างกาย ตัวบุคคลจะสร้าง ทศนคติ ที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของ ที่สามารถช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนได้
2. ข่าวสารข้อมูล (Information) ทศนคติ จะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับรวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มา ของข่าวสาร ด้วย กลไกของการเลือกเฟ้นในการมองเห็นและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ (Selective Perception) ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้น จะทำให้บุคคลนั้นเก็บไปคิด และสร้างเป็น ทศนคติ ขึ้นมาได้
3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทศนคติ บางอย่างอาจมาจากกลุ่มต่าง ๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ทั้งโดยตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่าง ๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยมต่าง ๆ

แต่ยังมีการ ถ่ายทอดข้อมูลให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้าง ทักษคติ ขึ้นได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุด (Primary Group) ที่จะเป็นแหล่งสร้าง ทักษคติ ให้แก่บุคคลได้

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของ ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลต่าง ๆ ตีค่าสิ่งที่เขาได้มี ประสบการณ์มาจนกลายเป็น ทักษคติ ได้
5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางหลายประการต่างก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้าง ทักษคติ ให้กับตัวบุคคล ปัจจัยต่าง ๆ ของการก่อตัวของ ทักษคติ เท่าที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในความเป็นจริง จะมีได้มีการเรียงลำดับตาม ความสำคัญ แต่อย่างใดเลย ทั้งนี้เพราะปัจจัยแต่ละทาง เหล่านี้ ตัวไหนจะมีความสำคัญต่อการก่อตัวของ ทักษคติ มากหรือน้อย ย่อมสุดแล้ว แต่ว่า การพิจารณาสร้าง ทักษคติ ต่อสิ่งดังกล่าว จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดมากที่สุด

ประเภทของ ทักษคติ บุคคลสามารถแสดง ทักษคติ ออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ทักษคติ ทางเชิงบวก เป็น ทักษคติ ที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรือ อารมณ์ จากสภาพจิตใจได้ตอบ ในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือ เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนิน กิจการของ องค์กร อื่น ๆ เช่น กลุ่มชาวเกษตรกร ย่อมมี ทักษคติ ทางบวก หรือ มีความรู้สึกที่ดีต่อสหกรณ์การเกษตร และให้ความสนับสนุนร่วมมือด้วย การเข้าเป็นสมาชิก และร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นต้น
2. ทักษคติ ทางลบ หรือ ไม่ดี คือ ทักษคติ ที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือ หรือ ไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงานองค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กร และอื่น ๆ เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่บางคน อาจมี ทักษคติ เชิงลบต่อบริษัท ก่อให้เกิดอคติขึ้น ในจิตใจของเขา จนพยายามประพฤติ และปฏิบัติต่อต้าน กฎระเบียบของบริษัท อยู่เสมอ
3. ประเภทที่สาม ซึ่งเป็นประเภทสุดท้าย คือ ทักษคติ ที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง เช่น นักศึกษาบางคนอาจมี ทักษคติ นิ่งเฉยอย่าง ไม่มีความคิดเห็นต่อปัญหาใดได้เถียง เรื่องกฎระเบียบว่า ด้วยเครื่องแบบของนักศึกษา

ทัศนคติ ทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์

แดลเนียล แคทซ์ (Daniel Katz, 1960 : 163 – 191) ได้อธิบายถึง หน้าที่หรือกลไกของทัศนคติ ที่สำคัญไว้ 4 ประการ ดังนี้คือ

1. เพื่อใช้สำหรับการปรับตัว (Adjustment) หมายความว่า ตัวบุคคลทุกคนจะอาศัยทัศนคติ เป็นเครื่องยึดถือ สำหรับการปรับ พฤติกรรม ของ ตนให้เป็นไปใน ทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนสูงที่สุด และให้มีผลเสียน้อยที่สุด ดังนี้ ทัศนคติ จึงสามารถเป็นกลไก ที่จะสะท้อน ให้เห็น ถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์และที่ไม่พึงประสงค์ของเขา และด้วยสิ่งเหล่านี้เอง ที่จะทำให้แนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไป ในทางที่ ต้องการมากที่สุด
2. เพื่อป้องกันตัว (Ego – Defensive) โดยปกติในทุกขณะ คนทั่วไปมักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับความจริง ในสิ่งซึ่งเป็นที่ขัดแย้ง กับ ความนึกคิดของตน (Self – Image) ดังนี้ ทัศนคติ จึงสามารถ สะท้อนออกมาเป็น กลไกที่ป้องกันตัว โดย การแสดงออก เป็นความรู้สึก ถูกดูเหยียดหยาม หรือดิฉันนิทาคนอื่น และขณะเดียวกัน ก็จะยกตนเองให้สูงกว่า ด้วยการมี ทัศนคติ ที่ถือว่า ตนนั้นเหนือกว่าผู้อื่น การก่อตัว ที่เกิดขึ้นมาของทัศนคติ ในลักษณะนี้ จะมีลักษณะแตกต่างจากการมี ทัศนคติ เป็นเครื่องมือ ในการปรับตัว ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือ ทัศนคติ จะมีใช้พัฒนาขึ้นมาจาก การมีประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ โดยตรง หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวผู้หนึ่งเอง และสิ่งที่เป็น เป้าหมายของการแสดงออก มาซึ่ง ทัศนคติ นั้น ก็เป็นเพียงสิ่งที่เขาผู้นั้น หวังใช้เพียงเพื่อการ ระบายความรู้สึก เท่านั้น
3. เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) ทัศนคติ นั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่าง ๆ และด้วย ทัศนคติ นี้เอง ที่จะใช้สำหรับสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมต่าง ๆ ในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ดังนั้น ทัศนคติ จึงสามารถใช้สำหรับ อรรถาธิบายและบรรยายความเกี่ยวกับ ค่านิยม ต่าง ๆ ได้
4. เพื่อเป็นตัวจัดระเบียบเป็นความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ จะเป็นมาตรฐานที่ตัวบุคคลจะสามารถใช้ประเมิน และทำความเข้าใจ กับ สภาพแวดล้อม ที่มีอยู่รอบตัวเขา ด้วยกลไกดังกล่าวนี้เอง ที่ทำให้ตัวบุคคลสามารถรู้ และเข้าใจถึงระบบ และระเบียบของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขาได้

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change)

เฮอ์เบิร์ต ซี. เคลแมน (Herbert C. Kelman , Compliance , 1967 : 469) ได้อธิบายถึง การเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ โดยมีความเชื่อว่า ทัศนคติ อย่างเดียวกัน อาจเกิดในตัวบุคคลด้วยวิธีที่ต่างกัน จากความคิดนี้ เฮอ์เบิร์ต ได้แบ่งกระบวนการ เปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ออกเป็น 3 ประการ คือ

1. การยินยอม (Compliance) การยินยอม จะเกิดได้เมื่อ บุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อ ตัวเขา และมุ่งหวังจะได้รับ ความพอใจ จากบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การ ที่บุคคลยอมกระทำตามสิ่งที่ยากให้เขากระทำนั้น ไม่ใช่เพราะบุคคลเห็นด้วยกับสิ่ง นั้น แต่เป็นเพราะเขาคาดหวังว่า จะได้รับ รางวัล หรือการยอมรับจากผู้อื่นในการเห็น ด้วย และกระทำตาม ดังนั้น ความพอใจ ที่ได้รับจาก การยอมกระทำตาม นั้น เป็นผลมา จาก อิทธิพลทางสังคม หรือ อิทธิพลของสิ่งที่ก่อให้เกิด การยอมรับนั้น กล่าวได้ว่า การ ยอมกระทำตามนี้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ซึ่งจะมีพลังผลักดัน ให้ บุคคลยอม กระทำตามมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือ ความรุนแรงของรางวัลและ การลงโทษ
2. การเลียนแบบ (Identification) การเลียนแบบ เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้า หรือสิ่ง กระตุ้น ซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจาก การที่บุคคล ต้องการจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พอใจระหว่างตนเองกับผู้อื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น จากการเลียนแบบนี้ ทัศนคติ ของบุคคลจะเปลี่ยน ไป มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าให้เกิดการเลียนแบบ กล่าวได้ว่า การเลียนแบบ เป็นกระบวนการ เปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ซึ่งพลังผลักดัน ให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงนี้ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ ความน่า โน้มน้าวใจ ของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคล นั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลัง (Power) ของผู้ส่งสาร บุคคลจะรับเอาบทบาท ทั้งหมด ของคนอื่น มาเป็นของตนเอง หรือแลกเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน บุคคลจะ เชื่อในสิ่งที่ตัวเอง เลียนแบบ แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาและรายละเอียดในการเลียนแบบ ทัศนคติ ของบุคคล จะเปลี่ยนไปมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับ สิ่งเร้าที่ทำให้เกิด การ เปลี่ยนแปลง
3. ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (Internalization) เป็นกระบวนการ ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคล ยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า ซึ่งตรงกับ ความต้องการภายใน ค่านิยม ของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ในลักษณะนี้จะสอดคล้องกับ ค่านิยม ที่บุคคลมีอยู่เดิม ความพึง พอใจ ที่ได้จะขึ้นอยู่กับ เนื้อหารายละเอียด ของพฤติกรรมนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว ถ้าความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมถูกกระทบไม่ว่า จะในระดับใดก็ตาม จะ มีผลต่อการเปลี่ยน ทัศนคติ ทั้งสิ้น นอกจากนี้ องค์ประกอบ ต่าง ๆ ใน กระบวนการ

สื่อสาร เช่น คุณสมบัติของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ลักษณะของข่าวสาร ตลอดจนช่องทางในการสื่อสาร ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ทักษคติ ได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ทักษคติ ของบุคคล เมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้จะคงทน แต่ก็จะสามารถ เปลี่ยนได้ โดยตัวบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่ แต่จะต้องมี ความสัมพันธ์ กับค่านิยม ของบุคคลนั้น นอกจากนี้ อาจเกิดจากการยอมรับโดยการบังคับ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ การเปลี่ยน ทักษคติ มี 2 ชนิด คือ

การเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หมายถึง ทักษคติ ของบุคคลที่เป็นไป ในทางบวก ก็จะเพิ่มมากขึ้น ในทางบวก ด้วย และ ทักษคติ ที่เป็นไป ในทางลบ ก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางลบด้วย การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยน ทักษคติ เดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวก ก็จะลดลงไป ในทางลบ และถ้าเป็นไป ในทางลบ ก็จะกลับเป็นไปในทางบวก เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของ ทักษคติ แล้ว จะเห็นว่า องค์ประกอบสำคัญ ที่เชื่อมโยงให้บุคคลเกิด ทักษคติ ต่อสิ่งต่าง ๆ ก็คือการสื่อสาร ทั้งนี้เพราะไม่ว่า ทักษคติ จะเกิดจากประสบการณ์เฉพาะอย่าง การสื่อสารกับผู้อื่น สิ่งที่เป็นแบบอย่าง หรือความเกี่ยวข้องกับสถาบัน ก็มักจะมี การสื่อสาร แทรกอยู่เสมอ กล่าวได้ว่า การสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างมาก ที่มีผลทำให้บุคคลเกิด ทักษคติ ต่อสิ่งต่าง ๆ

ทักษคติ เกี่ยวข้องกับ การสื่อสาร ทั้งนี้เพราะ โรเจอร์ส (Rogers ,1973) กล่าวว่า การสื่อสารก่อให้เกิดผล 3 ประการคือ

การสื่อสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้รับสาร

การสื่อสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทักษคติ ของผู้รับสาร

การสื่อสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร

การแสดงพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ประการนี้ จะเกิดในลักษณะต่อเนื่องกัน กล่าวคือ เมื่อผู้รับสาร ได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะก่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น และการเกิดความรู้ความเข้าใจนี้ มีผลทำให้เกิด ทักษคติ ต่อเรื่องนั้น และสุดท้าย ก็ จะก่อให้เกิด พฤติกรรม ที่กระทำต่อเรื่องนั้น ๆ ตามมา

ความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษคติ กับ พฤติกรรม (Attitude and Behavior) ทักษคติ กับ พฤติกรรมมีความสัมพันธ์ มีผลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ทักษคติ มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ในขณะที่เดียวกัน การแสดงพฤติกรรมของบุคคลก็มีผลต่อ ทักษคติ ของบุคคลด้วย อย่างไรก็ตาม ทักษคติ เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะ เทรียนดิส (Triandis,1971) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคล เป็นผลมาจาก ทักษคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาดหวังการเปลี่ยนแปลง ทักษคติ โดย การสื่อสาร (Attitude Change: Communication)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 หน้า 5) กล่าวว่า ทักษคติ ของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจโดยการได้รับข้อมูล ข่าวสารจากผู้อื่น หรือจากสื่อต่าง ๆ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบของ ทักษคติ ในส่วนของ การรับรู้ เชิงแนวคิด (Cognitive Component) และเมื่อองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบส่วนอื่น จะมีแนวโน้ม ที่จะ เปลี่ยนแปลงด้วย กล่าวคือ เมื่อองค์ประกอบของ ทักษคติ ในส่วนของ การรับรู้ เชิงแนวคิดเปลี่ยนแปลง จะทำให้องค์ประกอบ ในส่วนของอารมณ์ (Affective Component) และองค์ประกอบในส่วนของพฤติกรรม (Behavioral Component) เปลี่ยนแปลงด้วย

การเปลี่ยนแปลง ทักษคติ โดย การสื่อสาร พิจารณาจากแบบจำลอง การสื่อสาร ของ ลาสเวล (Lasswell, 1948) ซึ่งได้วิเคราะห์ กระบวนการสื่อสาร ในรูปของ ใคร พูดอะไร กับใคร อย่างไร และได้ผลอย่างไร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม กล่าวคือ ใคร (ผู้ส่งสาร) พูดอะไร (สาร) กับใคร (ผู้รับสาร) อย่างไร (สื่อ) ก็คือตัวแปรต้น ส่วนได้ผลอย่างไร (ผลของการสื่อสาร) ก็คือ ตัวแปรตาม ตัวแปรต้นทั้ง 4 ประการ ซึ่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษคติ มีลักษณะดังนี้

ผู้ส่งสาร (Source) ผลของสารที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษคติ ของบุคคลขึ้นอยู่กับ ผู้ส่งสาร ลักษณะของผู้ส่งสารบางอย่าง จะสามารถ มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นมากกว่าลักษณะอื่น ๆ เช่น ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ความเชี่ยวชาญ (Expertness) และ ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) ผู้ส่งสารที่มากล่าวความน่าเชื่อถือสูง จะสามารถชักจูงใจได้ดีกว่า ผู้ส่งสารที่มี ความน่าเชื่อถือต่ำ นอกจากนี้บุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ส่งสารก็มีความสำคัญต่อการยอมรับ

สาร (Message) ลักษณะของสารจะมีผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับของบุคคล ถ้าเตรียมเนื้อหาสารมาเป็นอย่างดีผู้รับสารก็อยากฟัง ดังนั้นการเรียงลำดับของเนื้อหาความชัดเจนของเนื้อหาสาร ความกระชับ เป็นต้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ต่อการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ

สื่อ (Channel) หรือช่องทางการสื่อสาร เป็นเรื่องของประเภทและชนิดของสื่อที่ใช้ ผู้รับสาร (Receiver) องค์ประกอบของผู้รับสารที่จะทำให้เกิดการจูงใจที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ สติปัญญา ทักษคติ ความเชื่อ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม การผูกมัด เป็นต้น

แมคไกวร์ (McGuire อ้างใน อรรพรรณ ปิณฑน์โอวาท, 2537) กล่าวว่า ตัวแปรทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้ ก่อให้เกิดตัวแปรตาม คือผลของการสื่อสารเป็นไปตามลำดับขั้น 5 ขั้นหลัก คือ

ความตั้งใจ/ความสนใจ (Attention)

ความเข้าใจ (Comprehension)

การยอมรับต่อสาร (Yielding)

การเก็บจำสารไว้ (Retention)

การกระทำ (Action)

โดยผู้รับสารต้องผ่านไปที่ละขั้น เพื่อที่ การสื่อสาร จะสามารถเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ ได้ครบถ้วนตาม กระบวนการ ซึ่งในสภาพการณ์ปกติ ขั้นตอนแรก ๆ จะต้องเกิดขึ้นก่อน เพื่อที่ขั้นตอนต่อ ๆ ไปจะเกิดขึ้นได้ การเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ โดยใช้อิทธิพลทางสังคม (Attitude Change: Social Influence) อิทธิพลทางสังคม มีผลอย่างมาก ต่อ การเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ และการตัดสินใจ เพราะในขณะที่ตัดสินใจ ย่อมมี กลุ่มบุคคล ที่มีความสำคัญ ต่อผู้ช่วยเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่บุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง เป็นต้น

แนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ

แมคไกวร์ และมิลแมน (McGuire and Millman,1965) กล่าวว่า แนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ โดยใช้อิทธิพล ทางสังคม เกิดจากความเชื่อที่ว่า บุคคลจะพัฒนา ทักษะคติ ของตนเองในลักษณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับจากผู้อื่นในสังคม สิ่งที่มี อิทธิพลทางสังคม แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เราใช้เป็นมาตรฐานสำหรับประเมิน ทักษะคติ ความสามารถของเรา หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปบุคคลจะใช้กลุ่มอ้างอิงเพื่อประเมิน ทักษะคติ ของตน และตัดสินใจว่า ทักษะคติ ของตนถูกต้อง เพราะคิดว่าคนส่วนใหญ่ในกลุ่มมี ทักษะคติ เช่นเดียวกับตน

วัตสันและ จอห์นสัน (Watson and Johnson ,1972) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ ไว้ดังนี้ ทักษะคติ ของบุคคลจะมีผลอย่างมากจากกลุ่มที่เขามีส่วนร่วม และกลุ่มที่เขาต้องการจะร่วมด้วย ถ้าทักษะคติ ของบุคคลสอดคล้องกับมาตรฐานหรือบรรทัดฐานของกลุ่มจะเป็นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับ ทักษะคติ นั้น มากขึ้น ในทางตรงข้าม จะเป็นการลงโทษ (Penalty) ถ้าบุคคลนั้นมี ทักษะคติ ไม่ตรงกับมาตรฐานหรือบรรทัดฐานของกลุ่ม บุคคลที่ขึ้นอยู่กับกลุ่ม หรือติดอยู่กับกลุ่มมาก จะเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลง ทักษะคติ ได้ยากที่สุด ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นความพยายาม ของบุคคลภายนอก การสนับสนุน หรือเห็นด้วยกับ ทักษะคติ บางอย่างของสมาชิกในกลุ่มแม้เพียง 1 คนเท่านั้น ก็สามารถลดอิทธิพลของกลุ่มใหญ่ ที่มีต่อ ทักษะคติ ของสมาชิกในกลุ่มได้ แม้เป็นเพียงสมาชิก 2 คนในกลุ่มเท่านั้น ที่ยึดมั่นในความคิดหรือ ทักษะคติ บางอย่าง ก็จะมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มได้ การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มและ การตัดสินใจกลุ่ม จะช่วยลดการต่อต้าน การเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ ถ้ากลุ่มตัดสินใจยอมรับ ทักษะคติ ใหม่ สมาชิกในกลุ่มก็จะยอมรับ ทักษะคติ ด้วย ถ้าบุคคลเปลี่ยนแปลงกลุ่มอ้างอิงของตน ทักษะคติ ของบุคคลก็มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้วย

2. บุคคลอ้างอิง (Reference Individuals) หมายถึง บุคคลที่เราใช้เป็นมาตรฐานเพื่อประเมิน ทักษะ ความสามารถของเรา หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อิทธิพลของผู้อื่นที่มีต่อ ทักษะ ของบุคคล ตรงกับ กระบวนการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรียกว่า การเลียนแบบ (Identification) ซึ่งเป็นกระบวนการ ที่บุคคลรับเอา คุณสมบัติ ของผู้อื่น เช่น ความคิด ทักษะ พฤติกรรม เป็นต้นมาเป็นของตน

ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของ ทักษะ ในส่วนของการรับรู้เชิงแนวคิด (Cognitive Component) และเมื่อองค์ประกอบใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบส่วนอื่นจะมีแนวโน้มที่จะ เปลี่ยนแปลงด้วย บุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร ต้องมี ความเชี่ยวชาญ (Expertness) และ ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) จะทำให้มีความน่าเชื่อถือสูง สามารถชักจูงใจได้ดีอีกทั้งมี บุคลิกภาพ (Personality) ดีก็จะมี ความสำคัญต่อการยอมรับ นอกจากนี้หากข้อมูลข่าวสาร มีการเตรียมมาเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา , การเรียงลำดับ , ความชัดเจนตลอดจนมีความกระชับและมีช่องทางในการส่งที่เหมาะสม ผู้ให้บริการซึ่งเป็น ผู้รับสารก็อยากฟัง และมีแนวโน้มที่จะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตามคำแนะนำหรือชักจูง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP)

ทฤษฎีนี้ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Attitude) และ การยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้น ในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิด ทักษะ และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือ สื่อมวลชน ว่า เป็นตัวแปรต้นที่สามารถ เป็นตัวนำ การพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามใน การวัดความสำเร็จ ของ การสื่อสาร เพื่อการพัฒนา (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 118)

จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญใน การนำข่าวสารต่าง ๆ ไปเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้รับทราบว่า ขณะนี้ในสังคมมีปัญหาอะไร เมื่อประชาชนได้รับทราบ ข่าวสารนั้น ๆ ย่อมก่อให้เกิด ทักษะ และเกิดพฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีลักษณะ สัมพันธ์ กันเป็นลูกโซ่เป็นที่ยอมรับกันว่า การสื่อสารมีบทบาทสำคัญ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การที่คนเดินเท้ามีพฤติกรรมปฏิบัติตาม กฎจราจรได้ ก็ต้องอาศัย การสื่อสารเป็นเครื่องมืออันสำคัญใน การเพิ่มพูนความรู้ สร้าง ทักษะ ที่ดีและเกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม โดยผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ไปยังประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งต้องประกอบด้วย (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 120-121)

ความรู้ (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมาก จะได้รับผ่าน ประสบการณ์ โดย การเรียนรู้ จาก การตอบสนองต่อสิ่งเร้า (S-R) แล้วจัด ระบบเป็นโครงสร้าง ของ ความรู้ ที่ ผสมผสานระหว่าง ความจำ (ข้อมูล) กับ สภาพจิตวิทยา ด้วยเหตุนี้ ความรู้จึงเป็นความจำ ที่ เลือกรวบรวม ซึ่งสอดคล้อง กับ สภาพจิตใจ ของตนเอง ความรู้ จึงเป็น กระบวนการภายใน อย่างไรก็ ตามความรู้ก็อาจ ส่งผลต่อ พฤติกรรม ที่ แสดงออกของมนุษย์ได้ และผลกระทบที่ผู้รับสารเชิง ความรู้ใน ทฤษฎีการสื่อสาร นั้นอาจปรากฏได้จากสาเหตุ 5 ประการคือ

1. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) การสื่อสารมักจะสร้างความ สับสนให้ สมาชิกในสังคม ผู้รับสาร จึงมักแสวงหา สารสนเทศ โดยการอาศัยสื่อ ทั้งหลาย เพื่อ ตอบ ข้อสงสัย และความสับสนของตน
2. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation) ผลกระทบเชิงความรู้ ต่อ การปลูกฝังทัศนคติ นั้น ส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้าง ทัศนคติ ให้คนยอมรับ การ แพร่ นวัตกรรมนั้น ๆ (ในฐานะความรู้)
3. การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไป เพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพัน กับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิ หลัง ของปัจเจกชน และค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้รับสารก็จะเลือกสารสนเทศนั้น
4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of Belief System) การสื่อสารสังคมมัก กระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ด้านต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ ผู้รับสาร รับทราบระบบความเชื่อถือ หลากหลาย และลึกซึ้งไว้ใน ความเชื่อของตนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ
5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification) ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมและอุดมการณ์ เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่นำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านี้ ย่อมทำให้ ประชาชน ผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นแจ้งชัดขึ้น

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1973: 325 อ้างใน โสภิตสุดา มงคลเกษม, 2539 : 42) กล่าวว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (facts) ความจริง (truth) เป็นข้อมูลที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวม จากประสบการณ์ต่างๆ การที่บุคคลยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างมีเหตุผล บุคคลควร จะต้องรู้เรื่อง เกี่ยวกับสิ่งนั้น เพื่อประกอบ การตัดสินใจ นั่นก็คือ บุคคลจะต้องมีข้อเท็จจริง หรือ ข้อมูล ต่างๆ ที่สนับสนุนและให้คำตอบข้อสงสัยที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งแจ้งให้บุคคลเกิดความเข้าใจและ ทัศนคติ ที่ดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้งเกิดความตระหนัก ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ ด้วย

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 16) กล่าวว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำ ได้ อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็นหรือได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำ

จำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้
 เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1967: 271) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า
 ความรู้ เป็นสิ่งที่ เกี่ยวข้องกับ การระลึกถึง เฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่วไป ระลึกถึงวิธี กระบวนการ
 หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นความจำ

1. ความรู้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการจำและการระลึกถึงเหตุการณ์หรือ
 ประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งออกเป็น
  - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะ
  - 1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
  - 1.3 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้าง
2. ความเข้าใจ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการใช้สติปัญญาและทักษะเบื้องต้นแบ่ง
 ออกเป็น
  - 2.1 การแปลความ คือการแปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง โดยรักษาความหมาย
 ได้ถูกต้อง
3. การนำไปใช้
4. การวิเคราะห์
5. การสังเคราะห์
6. การประเมินค่า

เบอร์กู (Burgoon, 1974: 64) และ ริเวอร์, ปีเตอร์สัน และ เจนเซ่น (River, Peterson and
 Jensen 1971: 283 อ้างถึงใน ประมว สดะเวทิน, 2540: 116-117) ได้กล่าวถึง การศึกษาหรือความรู้
 (Knowledge) ว่าเป็นลักษณะ อีกประการหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษา
 ในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน จึงย่อมมี
 ความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการ ที่แตกต่างกันไป คนที่มี การศึกษาสูงหรือมีความรู้ดี
 จะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะคนเหล่านี้ มีความรู้กว้างขวาง ในหลายเรื่อง
 มีความเข้าใจ สัมพันธ์มาก และมีความเข้าใจสารได้ดี แต่คนเหล่านี้ มักจะเป็น คนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไ
 ง่ายๆ

การเกิดความรู้ไม่ว่า ระดับใดก็ตาม ย่อมมีความสัมพันธ์ กับ ความรู้สึนึกคิด ซึ่งเชื่อมโยง
 กับ การเปิดรับข่าวสาร ของบุคคล นั้นเอง รวมไปถึงประสบการณ์และลักษณะทาง ประชากร
 (การศึกษา เพศ อายุ ฯลฯ) ของแต่ละคน ที่เป็นผู้รับข่าวสาร ถ้าประกอบกับการ ที่บุคคลมีความ
 พร้อมในด้านต่างๆ เช่น มีการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับกฎจราจร ก็มีโอกาส ที่จะม
 ความรู้ในเรื่องนี้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ สามารถระลึกได้

รวบรวมสาระสำคัญ เกี่ยวกับ กฎจรรยา รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งประเมินผลได้ต่อไป และเมื่อประชาชน เกิดความรู้เกี่ยวกับ กฎจรรยา ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม สิ่งที่เกิดตามมาคือ ทศนคติ ความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ (คาราวรรณ ศรีสุกใส, 2542 : 41)

จากแนวคิดและผลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยโดยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาทศนคติของประชาชนในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยมุ่งในประเด็นแนวโน้มของอาคารและระยะต่างๆของอาคารเป็นหลัก

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญชัย บุตรแสนโคตร (2547) ได้ศึกษาเรื่องการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ดังนี้ การศึกษาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อทราบถึงผลการบังคับใช้กฎหมาย และศึกษาแนวทางในการปรับปรุงระบบบริการให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ในขณะที่โครงสร้างของเทศบาลตำบลหัวขวางในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ประกอบกับกลยุทธ์ทางการบริหารงานเทศบาล พบว่าจำนวนบุคลากรในกองช่างมีความเหมาะสมมีหัวหน้ากองช่างเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ซึ่งมีความสำคัญในการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การโอนย้าย มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอจากงบจัดสรรของเทศบาล แต่มีบุคลากรบางส่วนที่ไม่ทราบสถานที่ทำงานยังไม่เป็นสัดส่วน วัสดุอุปกรณ์ที่เป็น ในการปฏิบัติงานมีเพียงพอ แต่มีคุณภาพปานกลาง มีการบริหารจัดการที่เหมาะสม

นอกจากนี้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ของเทศบาลตำบลหัวขวางอยู่ในระดับสูง ในส่วนของการปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อให้บริการแก่ประชาชน และการได้รับการบริการของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายในระดับปานกลาง ซึ่งมีบางกิจกรรมดำเนินการที่ควรได้รับการปรับปรุง คือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีบัตรประจำตัวแต่ไม่ทำการแสดงบัตร นายตรวจทุกครั้งในการปฏิบัติหน้าที่ การนำกฎหมายไปบังคับใช้เป็นบางครั้งในการออกดำเนินการออกคำสั่งระงับการก่อสร้าง ต่อเติม คัดแปลงอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่ตรวจพบว่าไม่ถูกต้อง ซึ่งทำการตัดเตือนแล้วยังฝ่าฝืน

อย่างไรก็ตาม จากการมีสมรรถนะภายในองค์การเทศบาลตำบลหัวขวาง ส่งผลกระทบในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร สิ่งก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ในระดับสูง แต่ควรมีการปรับปรุงพัฒนา และถือปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด

ในบางประเด็นเพื่อให้การปฏิบัติงานและการให้บริการเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป ในส่วนผลการศึกษาวิจัยของ ธนะเมศร์ มหาวงศ์นันท์ (2550) ซึ่งศึกษาเรื่องการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและความคิดเห็นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารสรุปได้ดังนี้

จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ดได้ผลในระดับปานกลาง ประชาชนโดยส่วนมากเห็นด้วยกับการบังคับใช้และความจำเป็น ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบล โดยประชาชนและเจ้าหน้าที่ มีความเห็นตรงกันว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลควรเข้มงวดมากขึ้น ส่วนนายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ลงนามในใบอนุญาต ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมอาคาร และในการก่อสร้างอาคารเพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยมีความจำเป็นที่จะต้องขออนุญาตตามกฎหมาย

ในขณะที่ผลการศึกษาประเด็นการบริหารจัดการด้านการควบคุมการก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารได้ผลและมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง โดยเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลดอยสะเก็ดมีความเห็นว่า นโยบายของหน่วยงานให้ความสำคัญกับการบังคับใช้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร นายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ลงนามออกใบอนุญาตต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมอาคารและในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดอยสะเก็ดปัจจุบันมีความจำเป็นต้องใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

นอกจากนี้ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานการควบคุมการก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารได้ผล และมีประสิทธิภาพในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลดอยสะเก็ดมีความเห็นว่า การบังคับใช้ตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคารมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่เทศบาลให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม น่าอยู่ และมีอาคารที่มั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยควรให้หน่วยงานจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคารพื้นที่เทศบาลให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม น่าอยู่ และมีอาคารที่มั่นคงแข็งแรงมีความปลอดภัยให้หน่วยงานจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมจากการศึกษาวิจัย การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารถึงแม้ว่าจะพบปัญหาในความยุ่งยากของขั้นตอนข้อ

กฎหมาย แต่ไม่พบปัญหาจากการแข่งจากบุคคลภายนอกหรือผู้มีอิทธิพล ผลจากการบังคับใช้ ไม่ส่งผลก่อให้เกิดการต่อต้านหรือไม่ยอมรับข้อบังคับจากทางราชการดังนั้นจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาวิจัยนั้นคือการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมและประชาชนในพื้นที่เห็นชอบในการให้ใช้บังคับ

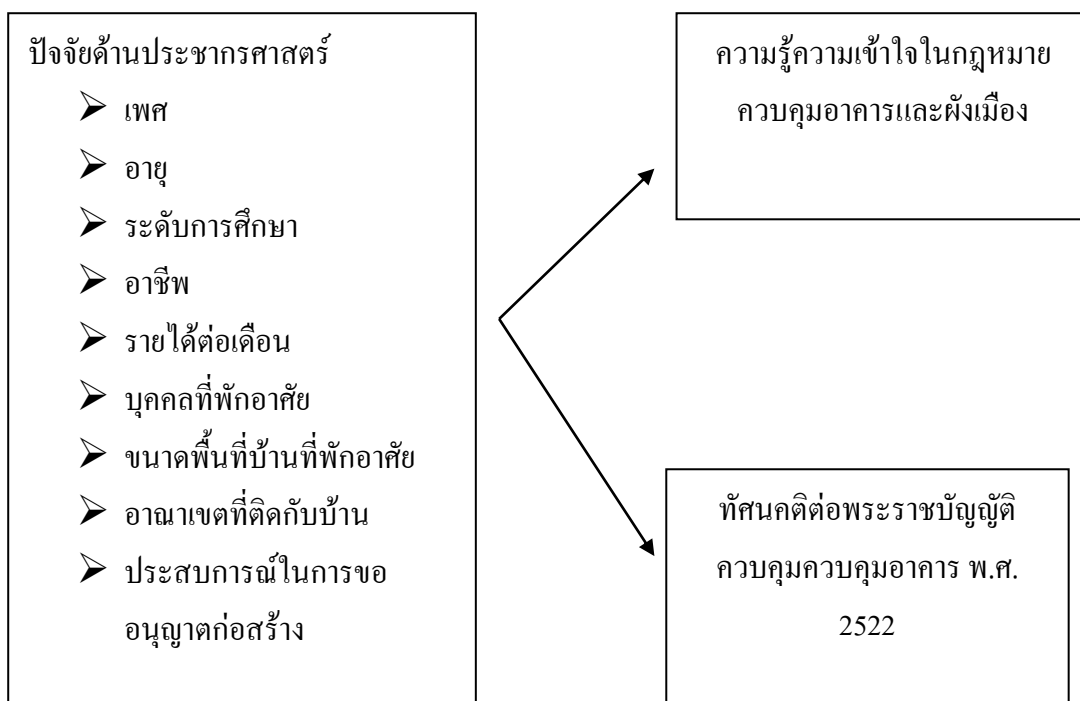
ในส่วนผลการศึกษาวิจัยของ นายจิรศักดิ์ พงษ์วงศ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเจ้าของอาคารที่มีต่อการปฏิบัติงานตามกฎหมายควบคุมอาคารของเทศบาลเมืองคลองหลวง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ควบคุมอาคารของเจ้าของอาคารในเขตเทศบาลเมืองคลองหลวง และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคาร โดยประชากรเป้าหมาย คือ เจ้าของอาคารที่ได้ขออนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลเมืองคลองหลวง ตั้งแต่ปี 2548 – 2550 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ โดยการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.2 เป็นผู้มาขออนุญาตก่อสร้างอาคารประเภทบ้านพักอาศัยซึ่งมาขออนุญาตก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่รวม 150 – 299 ตร.ม. ส่วนร้อยละ 33.3 มีพื้นที่น้อยกว่า 150 ตร.ม. และร้อยละ 31.3 ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 89.6 เป็นที่มีขออนุญาตก่อสร้างไม่เกิน 2 ชั้น ที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ร้อยละ 90

ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขออนุญาตก่อสร้างพบว่า ผู้ที่มีขออนุญาตก่อสร้างอาคารต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขออนุญาตก่อสร้าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 30 ส่วนเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 18.8 เป็นผู้มาขออนุญาตก่อสร้างอาคารบนที่ดินขนาด 51 – 100 ตร.ว. ร้อยละ 32.9 ในขณะที่ดินขนาดน้อยกว่า 50 ตร.ว. ร้อยละ 23.8 เป็นผู้มาขออนุญาตก่อสร้างอาคาร จะขออนุญาตก่อสร้างอาคารที่ดินราคา 5,001 – 10,000 / ตร.ว. ร้อยละ 36.3 รองลงมาราคา 10,000 – 15,000 / ตร.ว. ร้อยละ 20.4

อย่างไรก็ตามแนวโน้มที่ประชาชนจะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคารก็เพราะว่า การขออนุญาตก่อสร้างอาคารมีหลายขั้นตอนที่ยุ่งยากและการขออนุญาตก่อสร้างอาคารทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาถึงร้อยละ 60 ในส่วนกฎหมายควบคุมอาคารเป็นกฎหมายที่ไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้จริง นอกจากนี้การก่อสร้างอาคารให้ถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาตและจะทำให้คุ้มค่ากับราคาที่ดิน

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประเภทการศึกษา
2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. วิธีหาคุณภาพแบบสอบถาม
5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประเภทการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยเป็นการศึกษาทัศนคติของประชาชนและความเข้าใจต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น

3.2 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ทั้ง 16 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 9,931 คน จากการสำรวจเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2555

3.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตาม Yamane (1970 อ้างใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552:45-46) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 ตามสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง
ได้ขนาดตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{9,931}{1 + 9,931 \times (0.05^2)}$$

ผลการคำนวณได้ตัวอย่าง จำนวน 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ โดยได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 16 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านกุดเซ้ บ้านโนนทองกลาง บ้านหนองไผ่ บ้านวังหูกวาง บ้านหนองไผ่ใต้ บ้านห้วยบง บ้านโนนสะอาด บ้านยอดห้วย บ้านพรสวรรค์ บ้านหนองหล่ม บ้านเทพนคร บ้านวังหูกวาง บ้านสุขสมบูรณ์ บ้านถิ่นอุดม บ้านใหม่คำคำ และบ้านห้วยบง มีจำนวนทั้งสิ้น 9,931 คน ซึ่งเมื่อคำนวณหาขนาดกลุ่มตามสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีความคลาดเคลื่อน 5% จึงได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 400 คน

3.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ ซึ่งมีทั้งหมด 16 หมู่บ้าน ดังนั้นในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจริงจึงต้องใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมรายชื่อหมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ จากเว็บไซต์เทศบาลตำบลหนองไผ่ (<http://www.nongphaimu.go.th/>) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 16 หมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 สุ่มเลือกหมู่บ้านทั้งหมด 16 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจริงในขั้นตอนต่อไป ซึ่งหมู่บ้านที่ได้รับการสุ่มเลือกได้แก่ บ้านกุดเซ้ บ้านโนนทองกลาง บ้านหนองไผ่ บ้านวังหูกวาง บ้านหนองไผ่ใต้ บ้านห้วยบง บ้านโนนสะอาด บ้านยอดห้วย บ้านพรสวรรค์ บ้านหนองหล่ม บ้านเทพนคร บ้านวังหูกวาง บ้านสุขสมบูรณ์ บ้านถิ่นอุดม บ้านใหม่คำคำ และบ้านห้วยบง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านจากฐานข้อมูลของเว็บไซต์เทศบาลตำบลหนองไผ่ (<http://www.nongphaimu.go.th/>) เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งประชากรใน 16 หมู่บ้านดังกล่าวมีจำนวนดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่ 1 บ้านกุดเซ้	จำนวนประชากร	795	คน
หมู่ที่ 2 บ้านโนนทองกลาง	จำนวนประชากร	682	คน
หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	จำนวนประชากร	621	คน
หมู่ที่ 4 บ้านวังหูกวาง	จำนวนประชากร	840	คน

หมู่ที่ 5 บ้านหนองไผ่ใต้	จำนวนประชากร	503	คน
หมู่ที่ 6 บ้านห้วยบง	จำนวนประชากร	684	คน
หมู่ที่ 7 บ้านโนนสะอาด	จำนวนประชากร	1006	คน
หมู่ที่ 8 บ้านยอดห้วย	จำนวนประชากร	751	คน
หมู่ที่ 9 บ้านพรสวรรค์	จำนวนประชากร	423	คน
หมู่ที่ 10 บ้านหนองหล่ม	จำนวนประชากร	506	คน
หมู่ที่ 11 บ้านเทพนคร	จำนวนประชากร	670	คน
หมู่ที่ 12 บ้านวังหูกวาง	จำนวนประชากร	471	คน
หมู่ที่ 13 บ้านสุขสมบูรณ์	จำนวนประชากร	674	คน
หมู่ที่ 14 บ้านถิ่นอุดม	จำนวนประชากร	249	คน
หมู่ที่ 15 บ้านใหม่คำ	จำนวนประชากร	412	คน
หมู่ที่ 16 บ้านห้วยบง	จำนวนประชากร	644	คน
รวม		9,931	คน

3.2.3 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยงานที่สุ่มได้ โดยวิธีการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละหมู่บ้าน ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ดังนี้

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนผู้ที่อยู่ในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{ขนาดตัวอย่างประชากร}}$$

เช่น (ตัวอย่าง)

$$\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{400 \times 795}{9,931} = 32 \text{ คน}$$

(เทศบาลตำบลหนองไผ่)

ขั้นที่ 4 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มประชากรแบบเชิงชั้น (stratified sampling) ในลักษณะแบบสัดส่วน (proportional) โดยพิจารณาตามจำนวนประชากร หมู่บ้านไหนมีมากก็สุ่มออกมามาก หมู่บ้านไหนมีน้อยก็สุ่มออกมาน้อย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ดังรายงานที่แสดงไว้ใน ตาราง

หมู่ที่ 1 บ้านกุดเซ้	จำนวนกลุ่มประชากร	32	คน
หมู่ที่ 2 บ้านโนนทองหลาง	จำนวนกลุ่มประชากร	27	คน
หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	จำนวนกลุ่มประชากร	25	คน
หมู่ที่ 4 บ้านวังหูกวาง	จำนวนกลุ่มประชากร	33	คน
หมู่ที่ 5 บ้านหนองไผ่ใต้	จำนวนกลุ่มประชากร	20	คน

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยบง	จำนวนกลุ่มประชากร	27	คน
หมู่ที่ 7 บ้านโนนสะอาด	จำนวนกลุ่มประชากร	40	คน
หมู่ที่ 8 บ้านยอดห้วย	จำนวนกลุ่มประชากร	30	คน
หมู่ที่ 9 บ้านพรสวรรค์	จำนวนกลุ่มประชากร	17	คน
หมู่ที่ 10 บ้านหนองหล่ม	จำนวนกลุ่มประชากร	20	คน
หมู่ที่ 11 บ้านเทพนคร	จำนวนกลุ่มประชากร	27	คน
หมู่ที่ 12 บ้านวังหูกวาง	จำนวนกลุ่มประชากร	19	คน
หมู่ที่ 13 บ้านสุขสมบูรณ์	จำนวนกลุ่มประชากร	27	คน
หมู่ที่ 14 บ้านถิ่นอุดม	จำนวนกลุ่มประชากร	10	คน
หมู่ที่ 15 บ้านใหม่คำ	จำนวนกลุ่มประชากร	16	คน
หมู่ที่ 16 บ้านห้วยบง	จำนวนกลุ่มประชากร	30	คน
รวม		400	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ภายใต้นิยามของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้คือ

จากแบบสอบถามดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เป็นคำถามส่วนที่ 1 จำนวน 9 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 - 9 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่บ้านที่พักอาศัย อาณาเขตที่ดิน กับบ้าน ประสบการณ์ในการขออนุญาตก่อสร้าง

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ

2.1 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม เป็น คำถามส่วนที่ 2 จำนวน 6 ข้อ

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จำนวน 4 ข้อ

1. เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่บ้านที่พักอาศัย อาณาเขตที่ดิน

ติดกับบ้าน ประสบการณ์ในการขออนุญาตก่อสร้าง เป็นแบบสอบถามปลายปิด (closed-ended questions) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ประกอบไปด้วย จำนวน 4 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า (rating scale) โดยใช้วิธีของ Likert Scale ซึ่งจะเป็นวิธีแบ่งมาตราส่วนของการตีความตามระดับความคิดเห็นเป็น 5 ช่วงเกณฑ์ มีดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ทัศนคติ
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จากเอกสาร ตำรา แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามที่เหมาะสม
2. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยใช้แนวความคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ได้ทำการศึกษา มาปรับปรุงประยุกต์ใช้ แล้วเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนที่จะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. เรียบเรียงและสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่บ้านที่พักอาศัย อาณาเขตที่

ติดกับบ้าน ประสบการณ์ในการขออนุญาตก่อสร้าง เป็นแบบสอบถามปลายปิด (closed-ended questions) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคาร และผังเมืองรวม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ประกอบไปด้วย จำนวน 4 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความถูกต้องของสำนวนภาษา เนื้อหาและความเที่ยงตรง

5. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้มาเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของโครงสร้างแบบสอบถาม สำนวนภาษาและเนื้อหาของข้อคำถามหรือข้อความแต่ละข้อว่าได้ตรงและ ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการให้วัด และสามารถนำมาใช้เป็นตัวแทนตาม แนวคิดที่นำมาเป็นกรอบของวิจัยครั้งนี้ รวมถึงข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุง แก้ไข

5.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มา ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้ายก่อนทำการทดสอบเครื่องมือโดยการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จากนั้นจึงนำมาปรับปรุง แก้ไขตามความเหมาะสมเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

5.3 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) หลังจากที่ได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (try out) จำนวน 30 ชุด กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหา จังหวัด ขอนแก่นแล้วนำแบบสอบถามมาทดสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาช (Cronbranch's alpha) (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ ในการวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น สูตรในการคำนวณตามที่ Nunnally (1978) ได้เสนอแนะเป็นเกณฑ์การยอมรับไว้คือค่า α มากกว่าและ เท่ากับ 0.7 จึงจะสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง

6. นำแบบสอบถามที่ได้หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้วไปเสนออาจารย์ที่
มหาวิทยาลัยพนธ์และดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการตอบแบบสอบถามไปให้
ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 16 หมู่บ้านด้วยตนเอง
และได้ทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยใช้แบบแนวทางในการตอบแบบสอบถาม แก่ประชาชน
เพื่อชี้แจงกรณีมีข้อสงสัยโดยแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมคืนมาให้ผู้วิจัย รวม 400 ชุด คิดเป็น 100
เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาดำเนินการวิเคราะห์
ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows รวมทั้งสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการ
ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Level of significance)
โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดระเบียบข้อมูล และลงรหัส
2. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมี
ขั้นตอนดังต่อไปนี้
  - 2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจาก
ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์
  - 2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
  - 2.4 ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อมูล
3. เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร โดยยึด
หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 100)

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย

$$\frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงระดับคะแนน}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51-5.00 หมายถึง	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในระดับมากที่สุด
3.51-4.51 หมายถึง	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในระดับมาก
2.51-3.51 หมายถึง	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในระดับปานกลาง
1.51-2.50 หมายถึง	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในระดับน้อย
1.00-1.50 หมายถึง	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ

1. สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analytical statistics) สถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาได้แก่
  - 1.1 หาค่าจำนวนความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อใช้แปลความหมายข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของแบบสอบถาม ในแบบสอบถามส่วนที่ 1

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{f}{N} \times 100$$

f แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เลือกตอบตัวนั้น

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) คือค่าที่ได้จากการเอาผลรวมของค่าของข้อมูลทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด เพื่อใช้วิเคราะห์ระดับความคิดเห็น

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงมาตรฐาน (Standard deviation) (SD) คือใช้เพื่ออธิบายลักษณะการกระจายของข้อมูลเพื่อใช้แปลความหมายข้อมูลของ ทักษะคิดของประชาชนและความเข้าใจต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ แบบสอบถาม ส่วนที่ 3 เพื่อใช้แปลความหมายข้อมูลของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 65)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง

X = คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (inferential analytical statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ถึงลักษณะของตัวต้น (independent variable) ที่มีผลต่อตัวแปรตาม (dependent variable) โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังนี้

2.1 ไค-สแควร์ (Chi-Square) ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความเข้าใจต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

2.2 การเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จำแนกตามปัจจัยข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์การแจกแจงของคะแนน ที (t-test) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 100-102)

เมื่อ

$$t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
$\overline{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนเพศชาย
$\overline{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนเพศหญิง
S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเพศชาย
S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของเพศหญิง
N_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างเพศชาย
N_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง

2.3 การเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จำแนกตามปัจจัยข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ตัวแปรที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD โดยใช้สูตร (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545, หน้า 191-201)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3. คำนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่น่าเสนอต่อไปนี้เป็น การตอบคำถามการวิจัยเกี่ยวกับ “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522” จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหมะ จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหมะ จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ผลการวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน) n=400	ร้อยละ 100.00
1. เพศ		
ชาย	227	56.80
หญิง	173	43.20
รวม	400	100.00
2. อายุ		
อายุต่ำกว่า 20 ปี	31	7.80
อายุระหว่าง 21-30 ปี	99	24.80
อายุระหว่าง 31-40 ปี	86	21.40
อายุ 40 ปีขึ้นไป	124	31.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(n = 400)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	n=400	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	46	11.50
มัธยมศึกษา/ปวช.	101	25.30
อนุปริญญา/ปวส.	64	16.00
ปริญญาตรี	156	39.00
สูงกว่าปริญญาตรี	33	8.20
รวม	400	100.00
4. อาชีพ		
เกษตรกร	61	15.30
พนักงานบริษัทเอกชน	89	20.30
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	199	49.80
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	59	14.60
รวม	400	100.00
5. รายได้		
รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท	18	4.50
รายได้ระหว่าง 10,000-15,000 บาท	70	17.50
รายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท	149	37.20
รายได้มากกว่า 20,000 บาท	163	40.80
รวม	400	100.00
6. ปัจจุบันท่านพักอาศัยกับ		
คนเดียว	61	15.30
ภรรยา	199	49.80
บิดา/มารดา	81	20.30
ญาติ	59	14.60
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)		(n = 400)
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	n=400	100.00
7. บ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่เท่าไร		
0 – 50 ตร.ว.	64	16.00
50 – 100 ตร.ว.	149	37.20
100 – 200 ตร.ว.	107	26.80
½ - 1 ไร่	36	9.00
มากกว่า 1 ไร่	44	11.00
รวม	400	100.00
8. บ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อกับ		
ถนนสาธารณะ	82	20.50
ลำห้วยสาธารณะ	211	52.80
บ้านข้างเคียง	74	18.50
ที่ดินเปล่า	33	8.20
รวม	400	100.00
9. ท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่		
เคย	323	80.70
ไม่เคย	77	19.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4-1 โดยสามารถอธิบายข้อมูลส่วนบุคคลได้ดังต่อไปนี้

เพศ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงโดยมีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายมีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20

อายุ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองมาคือ อายุระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 ต่อมาคือ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80

ระดับการศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองมาคือ มัธยมศึกษา / ปวช. มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 25.30 อนุปริญญา / ปวส. มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ประถมศึกษา มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20

อาชีพ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ต่อมาคือ เกษตรกรรม มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ รับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60

รายได้ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 รองมาคือ รายได้ระหว่าง 15,001- 20,000 บาท มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 ต่อมาคือ รายได้ระหว่าง 10,001- 15,000 บาท มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

ปัจจุบันท่านพักอาศัยกับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พักอาศัยอยู่กับภรรยา มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองมาคือ บิดา/มารดา มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ต่อมาคือ คนเดียว มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ญาติ มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60

บ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่เท่าไร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพื้นที่อาศัยประมาณ 50 – 100 ตร.ว. มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 รองมาคือ 100 – 200 ตร.ว. มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ต่อมาคือ 0 – 50 ตร.ว. มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 มากกว่า 1 ไร่ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ½ - 1 ไร่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

บ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อกับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีบ้านติดกับลำห้วยสาธารณะ มีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 รองมาคือ ถนนสาธารณะ มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ต่อมาคือ บ้านข้างเคียง มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ที่ดินว่างเปล่า มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20

ท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยขออนุญาตก่อสร้างโดยมีจำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยขออนุญาตก่อสร้างมีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม

ตารางที่ 4.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม

(n = 400)

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ ในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม	ทราบ	ไม่ทราบ
1) ท่านทราบหรือไม่ว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม	66.00% 264 คน	34.00% 136 คน
2) ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ถอยร่นแนวอาคารจากขอบถนนอย่างน้อย 3 เมตร	59.20% 237 คน	40.80% 163 คน
3) ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำราง หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร	65.80% 263 คน	34.20% 137 คน
4) ท่านทราบหรือไม่ว่ารั้วหรือกำแพงที่สร้างขึ้นติดต่อหรือห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้วให้ก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 3 เมตร เหนือระดับทางเท้าหรือถนนสาธารณะ	66.20% 265 คน	33.80% 135 คน
5) ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังอาคารด้านที่เป็นผนังทึบของอาคารที่สูงไม่เกิน 15 เมตร ต้องอยู่ห่างจากผนังของอาคารอื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่น้อยกว่า 1 เมตร	22.80% 91 คน	77.20% 309 คน
6) ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังของอาคารอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ด้านที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2 เมตร	10.50% 42 คน	89.50% 358 คน
รวม	193	207

จากตารางที่ 4.2 โดยสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวมได้ดังต่อไปนี้

ท่านทราบหรือไม่ว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00

ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตรให้ถอยร่นแนวอาคารจากขอบถนนอย่างน้อย 3 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80

ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำราง หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20

ท่านทราบหรือไม่ว่ารั้วหรือกำแพงที่สร้างขึ้นติดต่อหรือห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้วให้ก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 3 เมตร เหนือระดับทางเท้าหรือถนนสาธารณะ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80

ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังอาคารด้านที่เป็นผนังทึบของอาคารที่สูงไม่เกิน 15 เมตร ต้องอยู่ห่างจากผนังของอาคารอื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่น้อยกว่า 1 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 77.20

ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังของอาคารอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ด้านที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 89.50

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

ตารางที่ 4.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

(n=400)

ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร	ระดับทัศนคติ					X	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคาร จากแนวเขตที่ดินข้างเคียงมี ความจำเป็นมากน้อยเพียงใด	48 (12)	106 (26.5)	137 (34.3)	74 (18.5)	35 (8.8)	3.14	1.15	ปานกลาง
ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคาร จากแนวเขตถนนสาธารณะ มีความจำเป็นมากน้อย เพียงใด	57 (14.3)	104 (26)	158 (39.5)	51 (12.8)	30 (7.5)	3.26	1.09	ปานกลาง
ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคาร จากแนวเขตลำห้วย สาธารณะมีความจำเป็น มากน้อยเพียงใด	60 (15)	98 (24.5)	148 (37)	57 (14.3)	37 (9.3)	3.21	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4-3 แสดงให้เห็นระดับทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารจำแนกตามรายข้อคำถาม โดยข้อคำถามในเรื่อง ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตถนนสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($X = 3.26$) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตลำห้วยสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย ($X = 3.21$) และข้อคำถามในเรื่อง ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตที่ดินข้างเคียงมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 3.14$)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับความสมัครใจในการปฏิบัติตามของผู้ตอบแบบสอบถาม
(n=400)

ความสมัครใจในการปฏิบัติตาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ	170	42.50
ปฏิบัติเพราะถูกบังคับ	212	53.00
ไม่ปฏิบัติเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น	10	2.50
ไม่ปฏิบัติเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่คงไม่มา	8	2.00
ตรวจสอบ		
รวม	400	100.00

จากตารางที่ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะปฏิบัติตามเพราะถูกบังคับมากที่สุด มีจำนวน 212 คน คิดเป็น 53.00 รองลงมาคือ ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ มีจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ไม่ปฏิบัติเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และไม่ปฏิบัติเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่คงไม่มาตรวจสอบ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ทางด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจใน
กฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวมที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจใน
กฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวมที่ต่างกันจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผัง
เมืองรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ใน เขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
ชาย	180 (79.30)	47 (20.70)	227 (100)	6.452	0.092
หญิง	13 (7.50)	160 (92.50)	173 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

p > .01

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 6.452 และ
ค่า Sig. เท่ากับ 0.092 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกัน
ทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบล หนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
อายุต่ำกว่า 20 ปี	2 (6.45)	29 (93.55)	31 (100)	23.803	0.010*
อายุระหว่าง 21-30 ปี	50 (50.500)	44 (49.50)	99 (100)		
อายุระหว่าง 31-40 ปี	84 (97.67)	2 (2.320)	86 (100)		
อายุ 40 ปีขึ้นไป	57 (45.96)	67 (54.04)	124 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

*p < .05

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 23.803 และค่า Sig. เท่ากับ 0.010 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่ อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผัง เมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
ประถมศึกษา	6 13.00	40 87.00	46 (100)	18.015	0.001**
มัธยมศึกษา / ปวช.	30 (29.70)	71 (70.30)	101 (100)		
อนุปริญญา / ปวส.	38 (59.40)	26 (40.60)	64 (100)		
ปริญญาตรี	89 (57.00)	67 (43.00)	156 (100)		
สูงกว่าปริญญาตรี	30 (90.90)	3 (9.10)	33 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

**p < .01

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 18.015 และค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบล หนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
เกษตรกร	21 (34.42)	40 (65.58)	61 (100)	24.007	0.010**
พนักงานบริษัทเอกชน	43 (48.30)	46 (51.70)	89 (100)		
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	90 (45.22)	109 (54.78)	199 (100)		
รับราชการ/พนักงานของ รัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	39 (66.10)	20 (33.90)	59 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

**p < .01

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 24.007 และค่า Sig. เท่ากับ 0.010 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามรายได้

รายได้	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบล หนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
ต่ำกว่า 10,000 บาท	1 (5.55)	17 (94.45)	18 (100)	5.093	0.826
10,000 – 15,000 บาท	15 (21.42)	55 (78.58)	70 (100)		
15,001 – 20,000 บาท	74 (49.70)	75 (50.30)	149 (100)		
มากกว่า 20,000 บาท	103 (63.20)	60 (36.80)	163 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

$p > .01$

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 5.093 และค่า Sig. เท่ากับ 0.826 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามบุคคลที่พักอาศัยด้วย

บุคคลที่พักอาศัยด้วย	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
คนเดียว	28 (45.90)	33 (54.10)	61 (100)	13.435	0.569
ภรรยา	111 (55.77)	88 (44.23)	199 (100)		
บิดา/มารดา	34 (42.00)	47 (58.00)	81 (100)		
ญาติ	20 (33.90)	39 (66.10)	59 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

$p > .01$

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 13.435 และค่า Sig. เท่ากับ 0.569 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุคคลที่พักอาศัยด้วยที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามขนาดของพื้นที่บ้านที่พักอาศัย

ขนาดของพื้นที่บ้านที่ พักอาศัย	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบล หนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
0 – 50 ตร.ว.	19 (29.70)	45 (70.30)	64 (100)	1.533	0.675
50 – 100 ตร.ว.	84 (56.37)	65 (43.63)	149 (100)		
100 – 200 ตร.ว.	57 (53.27)	50 (46.73)	107 (100)		
½ - 1 ไร่	21 (58.30)	15 (41.70)	36 (100)		
มากกว่า 1 ไร่	12 (27.30)	32 (72.70)	44 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

p > .01

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 1.533 และค่า Sig. เท่ากับ 0.675 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านขนาดของพื้นที่บ้านที่พักอาศัยที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามบ้านมีอาณาเขตติดกับ

บ้านมีอาณาเขตติดกับ	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบล หนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
ถนนสาธารณะ	31 (37.80)	51 (62.20)	82 (100)	13.015	0.001**
ลำห้วยสาธารณะ	111 (52.60)	100 (47.40)	211 (100)		
บ้านข้างเคียง	33 (44.60)	41 (55.40)	74 (100)		
ที่ดินว่างเปล่า	16 (48.90)	17 (51.10)	33 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

**p < .01

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 13.015 และค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านบ้านมีอาณาเขตติดกับที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ต่อความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการยื่นขออนุญาต

ประสบการณ์ในการยื่น อนุญาตขอก่อสร้าง	ความรู้เรื่องเทศบาลตำบล หนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม อาคารและผังเมืองรวม		รวม	chi-square (χ^2)	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
	ทราบ	ไม่ทราบ			
เคย	180 (55.70)	143 (44.30)	323 (100)	3.524	0.002**
ไม่เคย	13 (16.900)	64 (83.10)	77 (100)		
รวม	193 (48.25)	207 (51.75)	400 (100)		

**p< .01

จากตาราง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 3.524 และค่า Sig. เท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่ที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารจำแนกตามเพศ

เพศ	ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร			สถิติที่ คำนวณ (t)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)		
ชาย	227	4.6372	.29807	2.480	.000**
หญิง	173	4.5475	.28920		

**p < .01

จากการเปรียบเทียบทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามเพศพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในการยื่นขออนุญาต แตกต่างกับเพศหญิงทำให้ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.025	3	.008	.042	.988
ภายในกลุ่ม	78.861	392	.201		
รวม	78.886	395			

** p < .05

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอายุพบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ทำให้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.849	4	.962	9.611	.000**
ภายในกลุ่ม	39.144	391	.100		
รวม	42.993	395			

**p < .01

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามการศึกษาพบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพบว่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Sheffe' ดัง ตารางที่ 4-17

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	4.1897	-	.266**	.104	.265**	.276**
มัธยมศึกษา / ปวช.	3.9232		-	.161	.000	.009
อนุปริญญา / ปวส.	4.0850			-	.160	.171
ปริญญาตรี	3.9241				-	.010
สูงกว่าปริญญาตรี	3.9135					-

**p < .01

แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับปริญญาตรี และ ประถมศึกษากับ สูงกว่าปริญญาตรี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวเลขที่แสดงเป็นผลต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ จะเห็นว่าผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากกว่าผู้จบการศึกษาระดับที่สูงกว่า อาจเนื่องจากผู้จบระดับประถมศึกษาจะมีความเกรงกลัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกลัวการทำผิดกฎหมายมากกว่าผู้ที่จบผู้จบการศึกษาระดับที่สูงกว่า

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	1.808	3	.603	4.245	.006**
ภายในกลุ่ม	55.645	392	.142		
รวม	57.452	395			

**p < .01

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพบว่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Sheffe' ดัง ตารางที่ 4-19

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบรายกลุ่มทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	เกษตรกรรม	พนักงานบริษัทเอกชน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
เกษตรกรรม	3.6939	-	.185**	.151	.190*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.8791		-	.033	.005
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3.8459			-	.039
รับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.8849				-

*p < .05, **p < .01

แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกรรม กับพนักงานบริษัทเอกชน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกษตรกรรมกับรับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวเลขที่แสดงเป็นผลต่างของค่าเฉลี่ยรายกลุ่ม จะเห็นว่าอาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเนื่องจากผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะก่อสร้างที่พักอาศัยตามไร่ นา ซึ่งมีพื้นที่กว้างจึงไม่มีผลกระทบกับการถอยร่นอาคารมากนัก ต่างจากผู้ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนและรับราชการ ซึ่งต้องก่อสร้างที่พักอาศัยในแหล่งชุมชนเพื่อสะดวกในการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.852	3	.284	2.280	.079
ภายในกลุ่ม	48.819	392	.125		
รวม	49.671	395			

p > .01

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามรายได้ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามปัจจุบันท่านพักอาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.080	3	.027	.329	.805
ภายในกลุ่ม	31.725	392	.081		
รวม	31.805	395			

$p > .01$

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนก
ตามปัจจุบันท่านพักอาศัยพบว่าทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนก
ตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.334	4	.583	6.068	.000**
ภายในกลุ่ม	37.591	391	.096		
รวม	39.925	395			

** $p < .01$

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนก
ตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพบว่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Sheffe' ดัง
ตารางที่ 4-22

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตาม
บ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	0 – 50 ตร.ว.	50 – 100 ตร.ว.	100 – 200 ตร.ว.	½ - 1 ไร่	มากกว่า 1 ไร่
0 – 50 ตร.ว.	3.5733	-	.219**	.211	.134	.179
50 – 100 ตร.ว.	3.7930		-	.008	.085	.039
100 – 200 ตร.ว.	3.7850			-	.077	.031
½ - 1 ไร่	3.7076				-	.045
มากกว่า 1 ไร่	3.7532					-

**p < .01

แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่ พบว่า พื้นที่ 0 – 50 ตร.ว. กับ พื้นที่ 50 – 100 ตร.ว. มี
ความแตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องจากที่พักอาศัยขนาด 0 – 0.50 ตร.ว. ส่วน
ใหญ่เป็นพื้นที่ในแหล่งชุมชน ย่านการค้าและอาคารพาณิชย์ ส่วนที่พักอาศัยขนาด 50 – 100 ตร.ว.
อยู่ในแหล่งหมู่บ้านจัดสรร หรือในหมู่บ้านที่ก่อสร้างที่พักอาศัยก่อนการประกาศใช้กฎหมายใน
พื้นที่

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามบ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	.053	3	.018	.104	.958
ภายในกลุ่ม	65.879	392	.168		
รวม	65.932	395			

p > .01

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามบ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน
จำแนกตามท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่

ท่านเคยยื่นขอ อนุญาตก่อสร้าง หรือไม่	ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร			สถิติที่ คำนวณ (t)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย — ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)		
เคย	323	4.3465	.34034	1.364	.001
ไม่เคย	77	4.3025	.32292		

**p < .01

การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามท่านเคยยื่น
ขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะคิดและความเข้าใจของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โดยนำผลจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางในการทำให้ประชาชนได้ทราบถึงผลดีของการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และนำเอาข้อมูลที่สำคัญนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาและให้ความรู้แก่ประชาชน ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประชากรและการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 400 คน โดยได้จากวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง 16 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านกุดเซ้ บ้านโนนทองหลาง บ้านหนองไผ่ บ้านวังหูกวาง บ้านหนองไผ่ใต้ บ้านห้วยบง บ้านโนนสะอาด บ้านยอดห้วย บ้านพรสวรรค์ บ้านหนองหล่ม บ้านเทพนคร

บ้านวังหูกวาง บ้านสุขสมบูรณ์ บ้านถิ่นอุดม บ้านใหม่คำ และบ้านห้วยบง ตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรต้นปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่บ้านที่พักอาศัย อาณาเขตที่ดินติดกับบ้าน ประสิทธิภาพในการขออนุญาตก่อสร้าง ตัวแปรตามทำการศึกษา โดยจำแนกออกเป็น 2 หัวข้อหลัก คือ ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม และ ทักษะคิดต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่บ้านที่พักอาศัย อาณาเขตที่ดินติดกับบ้าน ประสิทธิภาพในการขออนุญาตก่อสร้าง เป็นแบบสอบถามปลายปิด (closed-ended questions) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะคิดต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ประกอบไปด้วย จำนวน 4 ข้อ

เป็นแบบสอบถามปลายปิด และเป็นคำถามเชิงบวก (Positive question) ทั้งหมด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า (rating scale) โดยใช้วิธีของ Likert Scale ซึ่งจะ เป็นวิธีแบ่งมาตราส่วนของการตีความตามระดับความคิดเห็นเป็น 5 ช่วงเกณฑ์

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามไปทำการทดสอบ จำนวน 30 ชุด กับเจ้าหน้าที่ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น ค่า α เท่ากับ 0.92 ซึ่งมากกว่าและเท่ากับ 0.7 จึงจะสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสูง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS รวมทั้งสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องใน การทดสอบสมมติฐาน เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุม อาคารและผังเมืองและระดับทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติที่ใช้วิเคราะห์ สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analytical statistics) สถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ได้แก่ หาค่าจำนวนความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อใช้แปลความหมายข้อมูล ด้านประชากรศาสตร์ของแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) คือค่าที่ได้จากการเอาผลรวมของค่า ของข้อมูลทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด เพื่อใช้วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจใน กฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ค่าความเบี่ยง มาตรฐาน (SD) คือใช้เพื่ออธิบายลักษณะการกระจายของข้อมูลเพื่อใช้แปลความหมายข้อมูลของ ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุม อาคาร เพื่อใช้แปลความหมายข้อมูลของแบบสอบถาม

สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (inferential analytical statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ถึง ลักษณะของตัวต้น (independent variable) ที่มีผลต่อตัวแปรตาม (dependent variable) โดยใช้ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างและวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจใน กฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองและทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จำแนกตามปัจจัย ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน t-test ตัวแปรที่มี ตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และถ้า พบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Sheffe'

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยประชากรศาสตร์

การศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัย ขนาดพื้นที่บ้านที่พักอาศัย อาณาเขตที่ติดกับบ้าน ประสบการณ์ในการขออนุญาตก่อสร้าง มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 คน จากจำนวน 400 คนคิดเป็นร้อยละ 100

เพศ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายโดยมีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20

อายุ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองมาคือ อายุระหว่าง 21-30 ปี มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 ต่อมาคือ ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80

ระดับการศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองมาคือ มัธยมศึกษา / ปวช. มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 อนุปริญญา / ปวส. มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ประถมศึกษา มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20

อาชีพ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ต่อมาคือ เกษตรกรรม มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ รับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60

รายได้ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 รองมาคือ รายได้ระหว่าง 15,001- 20,000 บาท มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 ต่อมาคือ รายได้ระหว่าง 10,001- 15,000 บาท มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

ปัจจุบันท่านพักอาศัยกับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พักอาศัยอยู่กับภรรยา มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองมาคือ บิดา/มารดา มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ต่อมาคือ คนเดียว มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ญาติ มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60

บ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่เท่าไร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพื้นที่อาศัยประมาณ 50 – 100 ตร.ว. มีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 รองมาคือ 100 – 200 ตร.ว. มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ต่อมาคือ 0 – 50 ตร.ว. มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 มากกว่า 1 ไร่ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ½ - 1 ไร่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

บ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อกับ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีบ้านติดกับลำห้วยสาธารณะ มีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 รองมาคือ ถนนสาธารณะ มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ต่อมาคือบ้านข้างเคียง มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือที่ดินว่างเปล่า มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20

ท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยขออนุญาตก่อสร้างโดยมีจำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยขออนุญาตก่อสร้างมีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวมได้ดังต่อไปนี้

ท่านทราบหรือไม่ว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00

ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตรให้ถอยร่นแนวอาคารจากขอบถนนอย่างน้อย 3 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80

ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำราง หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20

ท่านทราบหรือไม่ว่ารั้วหรือกำแพงที่สร้างขึ้นติดต่อหรือห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้วให้ก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 3 เมตร เหนือระดับทางเท้าหรือถนนสาธารณะ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80

ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังอาคารด้านที่เป็นผนังทึบของอาคารที่สูงไม่เกิน 15 เมตร ต้องอยู่ห่างจากผนังของอาคารอื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่น้อยกว่า 1 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 77.20

ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังของอาคารอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ด้านที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 89.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

ระดับทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร จำแนกตามรายข้อคำถาม โดยข้อคำถามในเรื่อง ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตถนนสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด($X = 3.26$) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตลำห้วยสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย ($X = 3.21$) และข้อคำถามในเรื่อง ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตที่ดินข้างเคียงมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 3.14$)

ด้านความสนใจในการปฏิบัติตามของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะปฏิบัติตามเพราะถูกบังคับมากที่สุด มีจำนวน 212 คน คิดเป็น 53.0 รองลงมาคือ ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ มีจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ไม่ปฏิบัติเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และไม่ปฏิบัติเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่คงไม่มาตรวจสอบ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองด้านประชากรศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุม

อาคารและผังเมือง จำแนกตามเพศ พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 6.452 และค่า Sig. เท่ากับ 0.092 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\alpha = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกันไม่ทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมือง จำแนกตามอายุ พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 23.803 และค่า Sig. เท่ากับ 0.012 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 18.015 และค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมือง จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 24.007 และค่า Sig. เท่ากับ 0.010 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมือง จำแนกตามรายได้ พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 5.093 และค่า Sig. เท่ากับ 0.826 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่ต่างกันไม่ทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร และผังเมือง จำแนกตามบุคคลที่พักอาศัยด้วย พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 13.435 และค่า Sig. เท่ากับ 0.569 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบุคคลที่พักอาศัยด้วยที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมือง จำแนกตามรายได้ พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 1.533 และค่า Sig. เท่ากับ 0.675 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่า ปัจจัยส่วน

บุคคลด้านขนาดของพื้นที่บ้านที่พักอาศัยที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองจำแนกตามบ้านมีอาณาเขตติดกับ พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 13.015 และค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านบ้านมีอาณาเขตติดกับที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลความสัมพันธ์ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองจำแนกตามประสบการณ์ในการยื่นขออนุญาตก่อสร้าง พบว่า ผลลัพธ์แสดงค่าสถิติทดสอบ Chi – Square test คือ χ^2 เท่ากับ 3.524 และค่า Sig. เท่ากับ 0.019 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($\bar{X} = 0.01$) ดังนั้นจึงสรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่ที่ต่างกันทำให้ความรู้เรื่องเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารจำแนกตามเพศ

จากการเปรียบเทียบทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามเพศพบว่าทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอายุ

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอายุพบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ทำให้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามระดับการศึกษา

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามการศึกษาพบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพบว่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Sheffe'

แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประถมศึกษา กับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับปริญญาตรี และ ประถมศึกษากับ สูงกว่าปริญญาตรี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามอาชีพ

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามการอาชีพ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพบว่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Sheffe' ดัง ตารางที่ 4-19

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามอาชีพ

แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรรม กับพนักงานบริษัทเอกชน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกษตรกรรมกับรับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามรายได้

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามรายได้ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามปัจจุบันท่านพักอาศัย

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามปัจจุบันท่านพักอาศัย พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพบว่าความแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Sheffe'

แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่ พบว่า พื้นที่ 0 – 50 ตร.ว. กับ พื้นที่ 50 – 100 ตร.ว. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามบ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อ

จากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามบ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อ พบว่า ทัศนคติพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกันจำแนกตามท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือต่อ

การเปรียบเทียบทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่ต่างกัน จำแนกตามท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะหมะ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถจำแนกตามรายข้อคำถาม ได้ดังนี้ สำหรับข้อคำถามในเรื่อง ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตถนนสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด($X = 3.26$) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตลำห้วยสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย ($X = 3.21$) และข้อคำถามในเรื่อง ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตที่ดินข้างเคียงมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($X = 3.14$)

ด้านความสนใจในการปฏิบัติตามของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจะปฏิบัติตามเพราะถูกบังคับมากที่สุด มีจำนวน 212 คน คิดเป็น 53.0 รองลงมาคือ ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ มีจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ไม่ปฏิบัติเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และไม่ปฏิบัติเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่คงไม่มาตรวจสอบ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนะเมษฐ์ มหาวงสนันท์ (2550) ซึ่งศึกษาเรื่องการบังคับใช้

กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด

ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและความคิดเห็นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร สรุปได้ดังนี้

จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ดได้ผลในระดับปานกลาง ประชาชนโดยส่วนมากเห็นด้วยกับการบังคับใช้และความจำเป็น ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ดโดยประชาชนและเจ้าหน้าที่ มีความเห็นตรงกันว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลควรเข้มงวดมากขึ้น ส่วนนายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ลงนามในใบอนุญาต ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมอาคาร และในการก่อสร้างอาคารเพื่อความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยมีความจำเป็นที่จะต้องขออนุญาตตามกฎหมาย

ในขณะที่ผลการศึกษาประเด็นการบริหารจัดการด้านการควบคุมการก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารได้ผลและมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง โดยเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลดอยสะเก็ดมีความเห็นว่า นโยบายของหน่วยงานให้ความสำคัญกับการบังคับใช้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร นายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ลงนามออกใบอนุญาตต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมอาคารและในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดอยสะเก็ดปัจจุบันมีความจำเป็นต้องใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

2. เพื่อศึกษาความเข้าใจพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 อยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถจำแนกเป็นรายชื่อได้ดังนี้ คือ

ท่านทราบหรือไม่ว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00

ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตรให้ถอยร่นแนวอาคารจากขอบถนนอย่างน้อย 3 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80

ท่านทราบหรือไม่ว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำราง หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนว

อาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20

ท่านทราบหรือไม่ว่ารั้วหรือกำแพงที่สร้างขึ้นติดต่อหรือห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้วให้ก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 3 เมตร เหนือระดับทางเท้าหรือถนนสาธารณะ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80

ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังอาคารด้านที่เป็นผนังของอาคารที่สูงไม่เกิน 15 เมตร ต้องอยู่ห่างจากผนังของอาคารอื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่น้อยกว่า 1 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 77.20

ท่านทราบหรือไม่ว่าผนังของอาคารอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ด้านที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสงหรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2 เมตร แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบทราบโดยมีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบไม่ทราบมีจำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 89.50 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยธิดา ปุชนียพงศกร (2554) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อมาตรการทางผังเมืองในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความรู้และความเข้าใจเบื้องต้นของประชาชนที่มีต่อมาตรการทางผังเมืองประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลเมืองเกาะสมุยไม่ทราบถึงมาตรการและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายผังเมือง เช่น ในเรื่องกำหนดอัตราส่วนของที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม (OSR) และการกำหนดอัตราส่วนร้อยละของพื้นที่ปกคลุมอาคารต่อพื้นที่ดิน (BCR) มีประชาชนสูงถึงร้อยละ 91 ไม่ทราบข้อมูลดังกล่าวฯ

ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ทางด้านผังเมืองที่มีส่วนในการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นที่รู้จักแก่กลุ่มประชาชนทั่วไปน้อยมากและจะรู้จักหรือเคยได้ยินเพียงแค่กลุ่มคนที่จำเป็นต้องมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในข้อกฎหมายนี้เท่านั้น เช่น กลุ่มคนที่รับราชการ ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์หัวหน้าชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเมื่อมีการจัดทำโครงการเกิดขึ้น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนด้านความเข้าใจในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร โดยมีจำนวน 264 คนคิดเป็นร้อยละ 66.00 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ทราบมีจำนวน 136 คนคิดเป็นร้อยละ 34.00 จากข้อมูลดังกล่าวถือว่าจำนวนของผู้ที่ไม่ทราบยังมีจำนวนมาก ดังนั้นจึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคาร โดยมีการปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้นอีกทั้งข้อความเนื้อหาต้องใช้ข้อความที่ง่าย ชัดเจนไม่ยุ่งยากซับซ้อน เนื่องจากประชาชนมีระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน
2. จากข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนด้านทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคารในระดับปานกลาง ดังนั้นควรทำความเข้าใจกับประชาชนและแสดงให้เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร และลงโทษกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมอาคารอย่างจริงจัง เนื่องจากตามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าจะไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารนอกจากถูกบังคับมากถึงร้อยละ 53.00
3. เมื่อมีกฎหมายออกใช้บังคับแล้วหน่วยงานปฏิบัติต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และไม่ยอมให้ผู้ใดละเมิดเพื่อให้ความเป็นธรรมในสังคมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทาง/วิธีการในการทำให้ประชาชนได้ทราบถึงผลดีของการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และนำเอาข้อมูลที่สำคัญนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาและให้ความรู้แก่ประชาชน ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

3. ควรมีการศึกษาช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ทางการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 แก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2546) “พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2546 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546” กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545) “การใช้ spss for window ในการวิเคราะห์ข้อมูล” (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรศักดิ์ พยุงวงศ์. (2550) “ความคิดเห็นของเจ้าของอาคารที่มีต่อการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคาร ของเทศบาลเมืองคลองหลวง” รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญชัย บุตรแสบโคตร. (2547) “ การศึกษาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 81
- ชูศรี วงษ์รัตน์. (2544) “ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย” (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เนรมิตการพิมพ์
- ชนเมษฐ์ มหาวงสนันท์. (2550) “การศึกษาการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารในเขตเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2547) “ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์” (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เข้าออฟ เคอร์มิสท์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) “การสื่อสารกับสังคม” กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สินาด กริทธิ. (2551) “การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารพุทธศักราช 2522 ในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน” รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 83
- สุริยา โอทยากุล. (2544) “การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการก่อนและหลังการรื้อระบบองค์การ” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก
- สุวริย์ ศิริโกภาภิรมย์. (2546) “การวิจัยทางการศึกษา” ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

ศักดิ์ สุนทรเสถียร.(2531) “เจตคติ” กรุงเทพฯ: ดี.ดี.บุ๊คสโตร์

พรทิพย์ บุญนิพัทธ์.(2531) “ทัศนคติ” กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เดโช สวณานนท์.(2512) “จิตวิทยาสังคม” กรุงเทพฯ: มาร์เก็ตติ้ง

Katz Daniel. (1960). **“The Functional Approach to the Study of Attitudes”** Princeton University.

Krech, David, and Crutchfield, Richard S. (1948). **“Theory and problem of Social Psychology”** London: McGraw.

Herbert C. Kelman. (1967). **“Dimention of compliance – gaining behavior”** <http://www.Jstor.org/stable/278681>.

ภาคผนวก
ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ในเขตเทศบาล ตำบลหนองไผ่ อำเภอยะผา จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

ผู้ศึกษาขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงต่อการศึกษาครั้งนี้ วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามมีดังนี้

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอยะผา

จังหวัดขอนแก่น

2. ข้อมูลและแบบสอบถามทุกฉบับจะไม่นำเสนอหรือเปิดเผยเป็นรายบุคคล การนำเสนอจะนำเสนอในภาพรวม ดังนั้นการนำเสนอจะไม่เสียหายแก่ท่าน แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

2) ☐ หญิง

2. อายุ

1) ☐ ต่ำกว่า 20 ปี

2) ☐ อายุ 21 – 30 ปี

3) ☐ อายุ 31 – 40 ปี

4) ☐ อายุ 40 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1) ☐ ประถมศึกษา

2) ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

3) ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปว.ช.

4) ☐ อนุปริญญา /ปว.ศ.

5) ☐ ปริญญาตรี

6) ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ
- 1) ☐ เกษตรกรรม   2) ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
- 3) ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว   4) ☐ รับราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ
5. รายได้ต่อเดือน
- 1) ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท   2) ☐ 10,000 – 15,000 บาท
- 3) ☐ 15,001 – 20,000 บาท   4) ☐ มากกว่า 20,000 บาท
6. ปัจจุบันท่านพักอาศัยกับ
- 1) ☐ คนเดียว   2) ☐ ภรรยา
- 3) ☐ บิดา/มารดา   3) ☐ ญาติ
7. บ้านที่ท่านพักอาศัยมีพื้นที่เท่าไร
- 1) ☐ 0 – 50 ตร.ว.   2) ☐ 50 – 100 ตร.ว.
- 3) ☐ 100 – 200 ตร.ว.   4) ☐ ½ - 1 ไร่   5) ☐ มากกว่า 1 ไร่
8. บ้านของท่านมีอาณาเขตติดต่อกับ
- 1) ☐ ถนนสาธารณะ   2) ☐ ลำห้วยสาธารณะ
- 3) ☐ บ้านข้างเคียง   4) ☐ ที่ดินว่างเปล่า
9. ท่านเคยยื่นขออนุญาตก่อสร้างหรือไม่
- 1) ☐ เคย เมื่อ.....
- 2) ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับท่านที่สุด

เรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายควบคุมอาคารและผังเมืองรวม

1. ท่านทราบหรือไม่ว่าเทศบาลตำบลหนองไผ่อยู่ในเขตควบคุมอาคารและผังเมืองรวม
- ☐ ทราบ
- ☐ ไม่ทราบ

2. ท่านทราบในกฎหมายควบคุมอาคารเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

2.1 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตรให้
ถอยร่นแนวอาคารจากขอบถนนอย่างน้อย 3 เมตร

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.2 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำราง
หรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่าง
จากเขตแหล่งน้ำนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.3 รั้วหรือกำแพงที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือห่างจากถนนสาธารณะน้อยกว่าความสูงของรั้วให้
ก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 3 เมตร เหนือระดับทางเท้าหรือถนนสาธารณะ

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.4 ผนังอาคารด้านที่เป็นผนังทึบของอาคารที่สูงไม่เกิน 15 เมตร ต้องอยู่ห่างจากผนัง
ของอาคารอื่นด้านที่มีหน้าต่าง ประตู หรือระเบียงของอาคารอื่นที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ไม่
น้อยกว่า 1 เมตร

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2.5 ผนังของอาคารอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ด้านที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบาย
อากาศหรือช่องแสงหรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2 เมตร

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ทัศนคติต่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

1. ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตที่ดินข้างเคียงมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

- ☐ มากที่สุด   ☐ มาก
☐ ปานกลาง   ☐ น้อย   ☐ น้อยที่สุด

2. ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตถนนสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

- ☐ มากที่สุด   ☐ มาก
☐ ปานกลาง   ☐ น้อย   ☐ น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่าการถอยร่นอาคารจากแนวเขตลำห้วยสาธารณะมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

- ☐ มากที่สุด   ☐ มาก
☐ ปานกลาง   ☐ น้อย   ☐ น้อยที่สุด

4. หากมีการบังคับใช้ ท่านจะปฏิบัติตามหรือไม่

- ☐ ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ   ☐ ปฏิบัติเพราะถูกบังคับ
☐ ไม่ปฏิบัติเพราะเห็นว่าไม่จำเป็น   ☐ ไม่ปฏิบัติเพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่คงไม่มาตรวจสอบ

ตอนที่3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อเทศบาลตำบลหนองไผ่ เรื่อง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

1. การถอยร่นอาคารจากแนวเขตข้างเคียง

.....

.....

2. การถอยร่นอาคารจากแนวเขตถนนสาธารณะ

.....

.....

3. การถอยร่นอาคารจากแนวเขตลำห้วย / หนองน้ำ / คลองสาธารณะ

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

นายจรรศักดิ์ ทองสุข เกิดวันที่ 21 ตุลาคม 2511 ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ 130/9 หมู่ที่ 4 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ปัจจุบันทำงานที่ เทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองช่าง จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างก่อสร้าง โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีก่อสร้าง) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย